КОСМИК РАКЕТА ВЕНЕРА ПЛАНЕТАСИГА УЧИРИЛДИ

Планеталараро станция СССР вимпелини олиб парвоз қилмоқда

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

8-йил чиқиши

№ 32 (1810)

14 ФЕВРАЛЬ СЕШАНБА 1961 йил

БАҲОСИ 2 ТИЙИН

12 февралда Совет Иттифоқида такомиллаштирилган кўп босқичли ракета ёрдами билан Ернинг оғир сунъий йўлдоши орбитага чиқарилди.

Шу куниёқ мана шу йўлдошдан бошқариладиган космик ракета парвоз қилиб, планеталараро автоматик станцияни Венера (Зуҳра) планетасининг траекториясига олиб чиқди.

Планеталараро автоматик станция Венера планетаси районига 1961 йил май ойининг иккинчи ярмида етиб боради.

ТАСС ахбороти

Космик фазони тадқиқ қилиш программасига мувофиқ, 1961 йил 12 февралда Совет Иттифоқида такомиллаштирилган кўп босқичли ракета ёрдами билан Ернинг оғир сунъий йўлдоши орбитага чиқарилди.

Шу куниёқ мана шу йўлдошдан бошқариладиган космик ракета парвоз қилиб, планеталараро автоматик станцияни Венера (Зуҳра) планетасининг траекториясига олиб чиқди.

Планеталараро автомотик станция Венера планетаси районига 1961 йил май ойининг иккинчи ярмида етиб боради.

Бу учиришнинг асосий вазифалари космик объектни планеталараро трассага олиб чиқиш методларини текшириб кўришдан, ҳаддан ташқари узоқ масофаларда радио алоқалари ўрнатишни ва космик станцияни бошқаришни текшириб кўришдан, Қуёш системасининг миқёсини аниқлашдан ва космосда бир қанча физикавий тадқиқотлар ўтказишдан иборатдир.

Планеталараро станцияда ўрнатилган аппаратлар нормал ишламоқда. Планеталараро автоматик станциянинг оғирлиги 643,5 килограмм.

Планеталараро автоматик станциядан радио эшиттиришлар Ердан берилган командалар бўйича 922,8 мегагерц частотада олиб борилмоқда.

Планеталараро автоматик станция СССР давлат гербининг тасвири туширилган вимпелни олиб учмоқда.

Планеталараро автоматик станциянинг учиши махсус ўлчов марказидан туриб кузатиб борилмоқда.

Олинган маълумотларга қараганда, планеталараро автоматик станция қилинган ҳисобларга яқин орбита бўйлаб ҳаракат қилмоқда.

1961 йил 12 февралда Москва вақти билан кундузи соат 12 да станция Ер юзасидан 126 минг 300 километр масофада — Ер юзасининг географик координатлар шарқий узунликнинг 86 градус 40 минут ва шимолий кенглиги 6 градус 04 минут бўлган нуқтаси тепасида учиб бормоқда эди.

Космик ракета Венера планетасига муваффақиятли учирилганлиги Қуёш системасининг планеталарига биринчи планеталараро йўл очади

МИНГ ОФАРИН!

Бутун дунёга яна бир ажойиб хушхабар тарқалди. Совет олимлари, инженер-техниклари ҳамкорликда меҳнат қилишиб ернинг янги кўп поғонали сунъий йўлдошини учирдилар. Шуниси ҳаммани ҳайратда қолдирмоқдаки, бу гал сунъий йўлдошдан Венера томон планеталараро станция ҳам учирилди.

Бир ховуч империалистлар турли хил найранглар ишлатиб янги уруш оловини ёқиш йўлида иғвогарлик сиёсатини ўтказаётган ҳозирги пайтда, бизда кўп поғонали сунъий йўлдошнинг учирилганлиги ҳукуматимизнинг одил ва тинчликсевар сиёсатини яна бир бор намойиш қилмоқда.

Ҳар қанча қойил қолсак, офарин десак камлик қилади олимларимизга. Яшнаб-гуркирайберсин совет фанимиз ва техникамиз. Эндиликда космосга биринчи бўлиб совет кишиси саёҳат учун йўл олишига ҳеч ким шубҳа қилмайди.

Ҳакимполвон ҚОДИРОВ,

Пискент районидаги Тельман номли колхознинг бригада бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

БУЮК ТАДҚИҚОТ

Совет олимлари, инженер-техник ходимлари кашф қилган космик ракета парвоз қилиб, планеталараро автоматик станцияни Венера планетасининг траекториясига олиб чиқди.

Бу кашфиёт фан учун мисли кўрилмаган катта истиқболлар очиб беради.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси физика-техника илмий-текшириш институти олимлари ҳам барча совет кишилари қатори ана шу хушхабарни фахрланиш ҳислари билан кутиб олдилар. Институтда космик нурларни ўрганиш ва шу билан боғлиқ бўлган муҳим проблемаларни илмий асослаш устида тадқиқотлар олиб борилади. Шу жумладан, космик нурлар лабораторияси ходимлари бу соҳада қатор проблемаларни ҳал қилишга дадил киришдилар.

Фазога учирилган ракеталар туфайли космик нурларнинг аҳамиятини илмий асослаш имкони туғилди. Шунингдек, космик нурларни ўрганиш ядро процесларини аниқлаш учун катта йўл очиб беради.

Кечагина фазога парвоз қилдирилган янги автоматик станциямиз ҳам ҳаводаги турли физик ҳодисаларни ўрганиш, ядро процессларини илмий асослаш учун бой материал беради.

Космик фазони ўзлаштириш соҳасида ҳақиқатан ҳам мисли кўрилмаган катта қадам қўйилди. Институтимиз олимлари кашфиёт ихтирочиларига космик фазони эгаллаш соҳасидаги ижодий ишларида катта муваффақиятлар тилайди.

С. АЗИМОВ,

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг корреспондент аъзоси, профессор, космик нурлар лабораторияси мудири

ФАН ВА ТЕХНИКАМИЗНИНГ ЯНГИ БУЮК ҒАЛАБАСИ

Фанимиз, техникамиз нақадар тез суръат билан ўсмоқда, юксалмоқда. Кечагина очилган бир янгилик бугун эскириб қолмоқда, бугун вужудга келган кашфиёт олдида у кишини унчалик ҳайратга солмайди. Ҳа, давримизнинг ҳар бир куни тарих саҳифасидан бутун-бутун саҳифаларни эгаллашга ҳақлидир. Чунки ўтган ҳар бир куни жаҳонни ҳайратга соладиган гоят катта янгиликлар билан якунланмоқда.

Ҳали яқиндагина олимларимиз оғирлиги 6 тоннадан ортиқроқ Ернинг сунъий йўлдошини учирган эдилар. Эндиликда эса Москва радиоси бошқариладиган космик ракета парвоз қилиб, планеталараро автомат станцияни Венера планетасининг траекториясига олиб чиққанлигини бутун жаҳонга маълум қилди. Бу хушхабар ҳар бир совет кишисининг юрагидаги ўз социалистик Ватани билан фахрланиш туйғусини янада ошириб юборди. Космосни тадқиқот қилиш соҳасида ана шундай дадил қадам ташлаётган олимларимизга ва инженер-техник ходимларимизга ҳар қанча офарин десак ҳам камлик қилади.

Автомат станцияни Венера планетасига учиришдан кузатилган асосий мақсад ҳаддан узоқ масофада радио алоқа ўрнатиш ва космосда бир қанча физикавий тадқиқотлар ўтказишдан иборатдир. Текшириш натижалари, ҳеч шубҳасиз, совет фани ва техникаси шуҳратини янада оширади.

Р. НАЗИРБЕКОВ,

«Ташсельмаш» заводининг ишчиси.

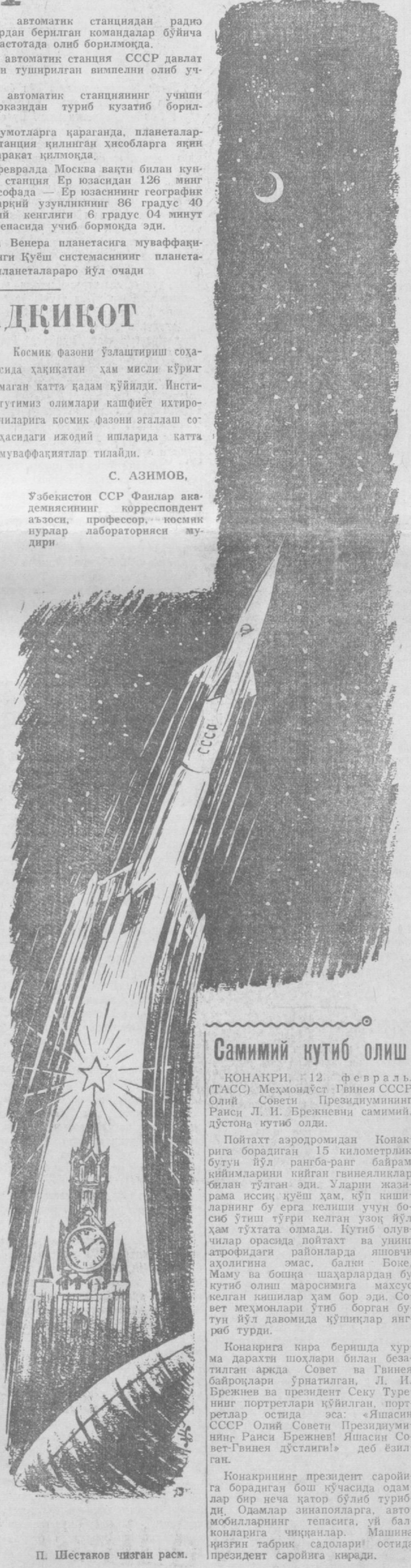

П. Шестаков чизган расм.

Самимий кутиб олиш

КОНАКРИ, 12 февраль. (ТАСС) Меҳмондўст Гвинея СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежневни самимий, дўстона кутиб олди.

Пойтахт аэродромидан Конакрига борадиган 15 километрлик бутун йўл рангба-ранг байрам кийимларини кийган гвинеяликлар билан тўлган эди. Уларни жазирама иссиқ қуёш ҳам, кўп кишиларнинг бу ерга келиши учун босиб ўтиш тўғри келган узоқ йўл ҳам тўхтата олмади. Кутиб олувчилар орасида пойтахт ва унинг атрофидаги районларда яшовчи аҳолигина эмас, балки Боке, Маму ва бошқа шаҳарлардан бу кутиб олиш маросимига махсус келган кишилар ҳам бор эди. Совет меҳмонлари ўтиб борган бутун йўл давомида қўшиқлар янграб турди.

Конакрига кира беришда хурма дарахти шохлари билан безатилган аркда Совет ва Гвинея байроқлари ўрнатилган, Л. И. Брежнев ва президент Секу Туренинг портретлари қўйилган, портретлар остида эса: «Яшасин СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Брежнев! Яшасин Совет-Гвинея дўстлиги!» деб ёзилган.

Конакрининг президент саройига борадиган бош кўчасида одамлар бир неча қатор бўлиб турибди. Одамлар зинапояларга, автомобилларнинг тепасига, уй балконларига чиққанлар. Машина қизғин табрик садолари остида президент саройига киради.

Н. С. ХРУШЧЕВ Москвага қайтиб келди

КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Н. С. Хрущев 12 февралда Воронеждан Москвага қайтиб келди. Ўртоқ Н. С. Хрущев Воронежда марказий қоратупроқ зонаси областлари қишлоқ хўжалик илғорларининг кенгаши ишида қатнашган эди. (ТАСС).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Совет халқининг соғлигини сақлаш ва медицина фанини ривожлантириш соҳасидаги катта хизматлари учун СССР Олий Совети Президиуми 1961 йил 11 февралдаги Фармони билан медицина ходимларидан 6982 кишини СССР орден ва медаллари билан мукофотлади.

Ленин ордени билан 478 киши, Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан 1064 киши, «Ҳурмат Белгиси» ордени билан 1943 киши ва «Шавкатли меҳнат учун» медали билан 3497 киши мукофотланди.

ОЛИЙ МУКОФОТИНГИЗ МУБОРАК, ЎРТОҚЛАР!

☆ ☆ ☆

СССР медицина ходимлари орден ва медаллар билан мукофотланди

СССР Олий Совети Президиуми совет халқининг соғлиғини сақлаш ва медицина фанини ривожлантириш соҳасидаги катта хизматлари учун 1961 йил 11 февралдаги Фармони билан Ўзбекистон ССР бўйича қуйидагиларни мукофотлади

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ БЎЙИЧА

ЛЕНИН ОРДЕНИ БИЛАН

1. **Благсвешченский** Анатолий Иванович — Бекобод шаҳар касалхонасининг бўлим мудири.
2. **Маликова** Нурия — Бўка районидаги Охунбобоев номли колхоз туғруқхонасининг акушеркаси.
3. **Распопова** Валентина Александровна — Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги 2-касалхонасининг бўлим мудири.
4. **Ҳолиқов** Ҳаким Ҳолиқович — Сирдарё районидаги даволаш-санитария бирлашмасининг бош врачи.

«МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ» ОРДЕНИ БИЛАН

1. **Имомалиев** Норбай — Жулангар қишлоғидаги қишлоқ врачлик участкасининг фельдшери
2. **Мўминова** Афиза Мўминовна — Бекобод районидаги 3-қишлоқ участка касалхонасининг врачи.
3. **Соколова** Любовь Порфирьевна — Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги 2-касалхонасининг медицина ҳамшираси.
4. **Ҳошимов** Бурхон Илёсович — область соғлиқни сақлаш бўлимининг мудири.
5. **Эйдельнанд** Семён Ильич — область бактериология лабораториясининг бош врачи.

«ҲУРМАТ БЕЛГИСИ» ОРДЕНИ БИЛАН

1. **Валихонов** Собир Алимович — Пискент районидаги даволаш-санитария бирлашмасининг фельдшери
2. **Васихонов** Наби Васихонович — Янгиер шаҳридаги Бош Мирзачўл қурилиши бирлашмаси медицина-санитария бирлашмасининг бошлиғи.
3. **Обухова** Мария Петровна — Янгийўл шаҳар касалхонасининг столярингολог врачи.
4. **Ризаев** Ғани Убайдуллаевич — Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги 2-касалхонасининг врачи.
5. **Сеухина** Мария Ивановна — Бўстонлиқ район касалхонасининг педиатр врачи.
6. **Хван** Вера Николаевна — Чиноз районидаги Вревская қишлоқ врачлик участкасининг гинеколог акушери.
7. **Шомансуров** Шорасул — Олмалиқ шаҳридаги шаҳар санитария-эпидемиология станциясининг бош врачи.

«ШАВКАТЛИ МЕҲНАТ УЧУН» МЕДАЛИ БИЛАН

1. **Абдулова** Фотима Асқаровна — Мирзачўл шаҳар касалхонасининг терапевт врачи.
2. **Абдураҳмонов** Абдурашид — Ўрта Чирчиқ медицина тез ёрдами станциясининг фельдшери.
3. **Бакирова** Гавҳар Галеевна — «Чимён» республика болалар санаториясининг бош врачи.
4. **Васильева** Александра Васильевна — Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги 2-касалхонасининг медицина ҳамшираси.
5. **Грабарева** Анна Васильевна — Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги 2-касалхонасининг медицина ҳамшираси.
6. **Имомов** Турдиали — Янгийўл районидаги Зангиота қишлоғи қишлоқ участка касалхонасининг врачи.
7. **Қаюмов** Малик — Оққўрғон районидаги дорихона бошқарувчиси.
8. **Лим** Давид Афанасьевич — Юқори Чирчиқ районидаги Арғамчи қишлоқ участка касалхонасининг бош врачи.
9. **Максимова** Мария Гавриловна — Олмалиқ шаҳридаги болалар яслисининг мудири
10. **Маҳмудова** Инна Якубовна — Қибрай участка касалхонасининг врачи.
11. **Мусаев** Фаттоҳ Мусаевич — Қуйи Чирчиқ район касалхонасининг хирург врачи.
12. **Сергеева** Антонина Сергеевна — Оҳангарон шаҳридаги 2-шаҳар касалхонасининг педиатр врачи.
13. **Скворцова** Вера Алексеевна — Чирчиқ шаҳридаги Нижний комсомольск посёлкаси поликлиникасининг терапевт врачи.
14. **Ступина** Мария Михайловна — Янгиер шаҳар касалхонасининг санитаркаси.
15. **Турсунов** Маҳамадназар Турсунович — медицина ходимлари касаба союзи область комитетининг раиси.
16. **Юлина** Вера Ивановна — Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги 2-касалхонасининг медицина ҳамшираси
17. **Юсупова** Ҳалима Исмоиловна — Орджоникидзе районидаги Крупская номли болалар суяк сили санаториясининг бош врачи.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ БЎЙИЧА

ЛЕНИН ОРДЕНИ БИЛАН

1. **Адамец** Полина Ивановна — Октябрь районидаги 1-болалар сил касаллари касалхонаси бўлимининг мудири.
2. **Алексеева** Мария Дмитриевна — Куйбишев районидаги 48-болалар яслисининг педиатр врачи.
3. **Баранникова** Александра Николаевна — тез ёрдам Тошкент клиника касалхонасининг санитари.
4. **Василенко** Лев Даминикович — Тошкент медицина институтининг кафедра мудири.
5. **Қориева** Мукамбар — Ленин районидаги 2-поликлиниканинг терапевт врачи
6. **Масумов** Содиқ Алиевич — Тошкент медицина институтининг кафедра мудири.
7. **Соатов** Рауф Соатович — Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министри.

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНИ БИЛАН

1. **Аҳмедова** Кашифа Закировна — Октябрь районидаги 10-шаҳар клиника касалхонасининг бўлим мудири.
2. **Охунжонов** Басит Алиевич — Ўзбекистон КП Марказий Комитети маъмурий органлар бўлимининг мудири.
3. **Гракова** Нина Владимировна — Киров районидаги 4-сил касаллари диспансерининг участка врачи.
4. **Детенгоф** Федор Федорович — Тошкент медицина институти кафедрасининг мудири.
5. **Жамолов** Усмон Жамолович — Фрунзе районидаги 17-поликлиниканинг участка врачи.
6. **Жамолова** Зоҳида Мақсумовна — врачлар малакасини ошириш Тошкент институтининг кафедра мудири
7. **Ерменко** Евгения Георгиевна — Ўзбекистон ССР соғлиқни сақлаш министри 1-марказий касалхонаси бўлимининг мудири.
8. **Зоиров** Қаюм Собирович — Ўзбекистон ССР соғлиқни сақлаш министрининг биринчи ўринбосари.
9. **Ибрева** Татьяна Ивановна — тез медицина ёрдами шаҳар станциясининг врачи.
10. **Коваль** Анна Семеновна — Куйбишев районидаги 9-болалар поликлиникасининг участка врачи.
11. **Мусабоев** Исоқ Қурбонович — врачлар малакасини ошириш Тошкент институтининг кафедра мудири.
12. **Саидова** Назира Хўжаевна — Октябрь районидаги 3-туғруқхона бўлимининг мудири.
13. **Тожиева** Тўхта Носировна — Октябрь районидаги 1-шаҳар бирлашган касалхонасининг участка врачи.
14. **Умидова** Зулфия Иброҳимовна — Тошкент медицина институтининг кафедра мудири.
15. **Федосеева** Зинаида Дмитриевна — Киров районидаги 5-болалар касалхонасининг медицина ҳамшираси.
16. **Храмова** Татьяна Георгиевна — «Ташсельмаш» заводи медицина-санитария қисмининг цех врачи
17. **Шомирзаев** Абдували — шаҳар соғлиқни сақлаш бўлимининг мудири.
18. **Шорохова** Антонина Алексеевна — профессор, тез ёрдам клиника касалхонасининг консультанти.
19. **Шчербакова** Евгения Григорьевна — Ленин районидаги 3-болалар сил касаллиги касалхонасининг педиатр врачи.

«ҲУРМАТ БЕЛГИСИ» ОРДЕНИ БИЛАН

1. **Азизов** Маннон — Тошкент фармацевт институтининг директори,
2. **Алимов** Шокир Алимович — Ўзбекистон сил касаллари илмий тадқиқот институтининг директори.
3. **Бобрина** Клавдия Григорьевна — Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрининг ўринбосари.
4. **Ваҳидов** Васит Ваҳидович — Тошкент медицина институтининг доценти.
5. **Ғуломов** Абдумалик Ғуломович — Тошкент медицина институтининг директори.
6. **Ғуломов** Маҳкам Умарович — Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги Бош дорихона бошқармасининг бошлиғи.
7. **Ғуломов** Мухтор — республика психоневрология касалхонасининг бош врачи.
8. **Данилова** Римма Ивановна — Врачлар малакасини ошириш Тошкент институтининг кафедра мудири.
9. **Дремнова** Капитолина Алексеевна — Врачлар малакасини ошириш Тошкент институтининг кафедра мудири
10. **Зарипов** Ҳаким — Куйбишев район соғлиқни сақлаш бўлимининг мудири.
11. **Қодиров** Раҳим — медицина ходимлари касаба союзи республика комитетининг раиси.
12. **Комилов** Моҳиржон — 2-йўл касалхонасининг бошлиғи.
13. **Кудрявцева** Нина Михайловна — Куйбишев районидаги 20-поликлиниканинг бош врачи.
14. **Ласков** Израиль Юльевич — Тошкент медицина институтининг кафедра мудири.
15. **Маъзумов** Башир Ҳикматуллаевич — Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрининг ўринбосари
16. **Мирзамуҳаммедов** Маннон Отаматович — Врачлар малакасининг ошириш Тошкент институтининг директори.
17. **Мўминов** Ёқуб Каримбобоевич — курортология ва физиотеропия институтининг директори.
18. **Нуруллаев** Жаъфар Хабибович — Тошкент шаҳрининг бош эпидемиологи.
19. **Сониов** Усмон Толипович — Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги кадрлар ва ўқув юртлари бошқармасининг бошлиғи.
20. **Салихов** Собир Салихович — Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг бўлим бошлиғи.
21. **Солнишко** Анна Леонтьевна — Киров районидаги 5-туғруқхона даволаш қисми бош врачининг ўринбосари.
22. **Титов** Константин Герасимович — Тошкент медицина институтининг кафедра мудири.
23. **Чурсина** Таисия Федоровна — кечиктирилмас ёрдам клиника касалхонасининг гинеколог акушери.
24. **Шевкунова** Ольга Сергеевна — Фрунзе районидаги 3-болалар поликлиникасининг бош врачи.

«ШАВКАТЛИ МЕҲНАТ УЧУН» МЕДАЛИ БИЛАН

1. **Агорова** Вера Петровна — Ленин районидаги 19-поликлиниканинг участка врачи.
2. **Акбаров** Акрам Зокирович — Тошкент темир йўли врачлик-санитария хизматининг бошлиғи.
3. **Асқаров** Ҳожи Асқарович — нервностоматик санитариясининг бош врачи.
4. **Отахонов** Эргаш Эсабоевич — Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги илмий медицина кенгашининг раиси.
5. **Ахназарова** Мария Карповна — Куйбишев районидаги туғруқхонанинг гинеколог акушери.
6. **Бойко** Валентин Митрофанович — Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги Санитария-эпидемиология бошқармасининг бошлиғи.
7. **Визгалова** Галина Гавриловна — Қизил Крест ва Қизил Ярим ой жамияти Марказий комитети раисининг ўринбосари.
8. **Горбунова** Лидия Александровна — Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги 1-марказий касалхонаси старший медицина ҳамшираси.
9. **Граматович** Мария Дмитриевна — Киров районидаги 4-болалар поликлиникасининг бош врачи.
10. **Дехто** Людмила Яновна — Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг бўлим бошлиғи.

(ДАВОМИ УЧИНЧИ БЕТДА)

КОММУНИЗМ ЙЎЛИДА ТАРИХИЙ БОСҚИЧ

(КПСС XX СЪЕЗДИНИНГ БЕШ ЙИЛЛИГИ МУНОСАБАТИ БИЛАН)

<>

Бундан беш йил муқаддам 1956 йил 14—25 февралда бўлиб ўтган КПСС XX съезди жаҳоншумул-тарихий аҳамиятга эга воқеа бўлди. Бу съездда замонамизнинг энг муҳим масалалари илгари сурилди ва назарий жиҳатдан чуқур асослаб берилди. Коммунистик ва ишчи партиялар вакиллари Кенгашининг Баёнотида бундай дейилади: «КПСС XX съездининг тарихий қарорлари КПСС учун ва СССРда коммунистик қурилиш учун буюк аҳамиятга эга бўлибгина қолмай, шу билан бирга халқаро коммунистик ҳаракатда янги босқичга асос ҳам қўйди ва марксизм-ленинизм асосида бу ҳаракатнинг янада ривожланишига ёрдам берди».

Съездда баён қилинган назарий ва сиёсий хулосалар ҳамда қоидалар СССРда коммунистик қурилишни ривожлантиришга, социалистик лагердаги мамлакатлар ҳамкорлигини мустаҳкамлашга, жаҳон коммунистик ҳаракатини, тинчлик, демократия ва социализм учун курашаётган барча кучларни янада жипслаштиришга катта таъсир кўрсатди.

Съезд СССРнинг ички аҳволини, шунингдек ташқи сиёсий проблемаларни қараб чиққанида шунга асосландики, урушдан кейинги даврда халқаро майдонда туб ўзгаришлар рўй берди. Социализм бир мамлакат доирасидан чиқиб, жаҳон системасига айланди. Бу система бир миллиард кишидан ортиқ аҳолиси бўлган 12 давлатни бирлаштиради. Шундай қилиб, жаҳон миқёсида икки иқтисодий системанинг — социалистик система билан капиталистик системанинг мавжудлиги аниқ-равшан факт бўлиб қолди. Бу системалар турли қонунларга мувофиқ ва бир-бирига зид бўлган йўллардан ривожланиб бормоқда. Айни вақтда империализмнинг мустамлакачилик системаси емирилмоқда. Урушдан кейинги дастлабки ўн йил мобайнидагина бир миллиард икки юз миллиондан кўпроқ киши мустамлакачилик ва ярим мустамлакачилик қарамлигидан халос бўлди.

Буларнинг ҳаммаси капиталистик системанинг зиддиятларини янада кескинлаштирди, капитализмнинг умумий кризисини кучайтириб юборди. Н. С. Хрушчев КПСС нинг XX съездида Марказий Комитетнинг ҳисобот докладида бундай деган эди: «Шундай қилиб, капитализм янги иқтисодий ва социал ларзалар сари тўхтовсиз бормоқда».

КПССнинг XX съезди ана шу ўзгаришларнинг ҳаммасини эътиборга олиб, халқаро тараққиётнинг бир қанча принципиал масалаларини янгича ҳал этди, марксча-ленинча назарияни икки системанинг тинч-тотув бўлиб яшаши тўғрисидаги, ҳозирги даврда урушларнинг олдини олиш имкониятлари тўғрисидаги, турли мамлакатларнинг социализмга ўтиш формалари ҳақидаги қоидалар билан бойитди.

Ҳозирги вақтда барча мамлакатлар ва қитъаларнинг халқлари учун тинчлик ва уруш проблемаси, турли социал системадаги давлатларнинг тинч-тотув яшаши проблемасидан ҳам муҳимроқ проблема йўқ. Барча халқлар ядро уруши хавфидан халос бўлишни истайдилар, тинч ва дўстликда яшашни истайдилар. Вазиятга сезгирлик билан баҳо бера оладиган ҳар бир киши учун шу нарса аёнки, жаҳон миқёсидаги кучларнинг ҳозирги нисбатини эътиборга олганда мумкин бўлган фақат икки йўл бор: ё тинч-тотув яшаш ёки тарихда мисли кўрилмаган вайронгарчилик уруши йўли бор. Бундан бошқа йўл йўқ.

Совет Иттифоқига келганда шуни айтиш кераккн, у тинч-тотув яшашдан иборат ленинча принципга асосланган ташқи сиёсатни амалга ошириб келди ва амалга оширмоқда. КПССнинг XX съездида аниқ ва равшан қилиб шу гаплар айтилди: Социалистик давлатларнинг агрессив уруш бошлаб юбориши учун ҳеч қандай мотивлари йўқ ва бўлиши ҳам мумкин эмас. Бизда бойиш воситаси сифатида урушдан манфаатдор бўлган синфлар ва гуруҳлар йўқ. Бир ҳовуч миллиардерларнинг манфаатлари йўлида халқларни уруш гирдобига ташлайдиган сиёсатни биз тамомила рад этамиз. «Коммунистик агрессия» тўғрисидаги шовқин-суронлар империалистларга уларнинг тинчлик, демократия ва социализмга қарши «салб юриши»га тайёргарлик кўриш, жаҳонга ҳоким бўлиш планларини яшириш учун керак, холос.

Социалистик давлатлар бошқа мамлакатларнинг ички ишларига ҳар қандай йўл билан аралашишни рад этадилар. Буржуа пропагандасининг, Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар социализмни зўравлик йўли билан экспорт қилмоқчи бўладилар, деган даъволари бошдан-оёқ сохта, ёлғон даъволардир. Революциялар заказ билан қилинмайди. Революциялар мамлакат ичкарисидаги социал зиддиятлардан ўсиб чиқади ва у ёки бу мамлакатда янги ижтимоий тартибларни ўрнатиш мазкур мамлакатда яшовчи халқларнинг ички ишидир. Буржуа пропагандистларининг, модомики, коммунистлар буржуа идеологиясининг муросасиз душманлари экан, улар тинч-тотув яшашнинг самимий тарафдорлари бўлолмайдилар, деган даъволари ҳам шу қадар ёлғон ва шу қадар асоссиздир. Инглиз лорди—кенгаш раиси ва фан масалалари бўйича министр Хэйлшем хали яқиндагина, коммунистлар тинч-тотув яшаш деган баҳона билан ўзларининг агрессив сиёсатларини кучайтиришни кўзда тутадилар, деган эди.

Шу хилдаги жанобдар идеология кураши масалаларини, турли дунёқарашларнинг кураши масалаларини давлатлар ўртасидаги муносабатлар билан чалкаштириб юбориш мумкин эмаслигини тушунишни хоҳламайдилар, тўғрироғи, ўзларини буни тушунмаётган кишилардек қилиб кўрсатмоқчи бўладилар. Тинч-тотув яшаш синфий курашдан, социалистик идеологиянинг буржуа идеологиясига қарши курашдан воз кечишни билдирмайди, албатта. Турли социал тузумдаги давлатларнинг мавжудлиги социализм билан капитализм ўртасидаги синфий кураш формасидир. Аммо, бундан коммунистлар тинч-тотув яшаш принципларини қандайдир конъюнктура мулоҳазалари билан ҳимоя қилмоқдалар, деган маъно асло келиб чиқмайди. Социализм ўз афзалликларини исбот қилмоғи учун унга урушнинг кераги йўқ. Бу афзалликлар социализмнинг капитализм билан тинч иқтисодий мусобақаси жараёнидан намойиш қилиб кўрсатилади. «Коммунистлар, — деган эди Н. С. Хрушчев, — умуман давлатлар ўртасидаги урушларнинг душмани бўлгани каби, жаҳон урушларининг ҳам энг қатъий душманларидир».

Партиямиз XX съездининг ҳозирги даврда тақдирга битган муқаррар уруш йўқ, тинчликсевар кучларнинг биргалашиб ҳаракат қилиши йўли билан урушнинг олдини олиш мумкин, деб чиқарган хулосаси жуда катта аҳамиятга эгадир. Партия урушнинг олдини олиш мумкин эканлиги тўғрисидаги қоидани илгари сурганида, нимага асосланди? Шунга асосландики, ҳозирги вақтда империалистларнинг агрессив ҳаракатига йўл қўймайдиган реал кучлар мавжуддир. Биринчи ва иккинчи жаҳон урушидан аввалги даврларда бундай кучлар йўқ эди ва бўлиши ҳам мумкин эмас эди. Ўша даврда империалистлар ва уларнинг бош штаблари уруш бўлиши ёки бўлмаслиги масаласини ўзлари ҳал этар эдилар. Урушни хоҳламаганлар эса яхши ташкил этилмаган эди ва уруш оловини ёқувчиларнинг жиноий ниятларига ўз хоҳиш-иродаларини қарама-қарши қўйиш учун тегишли воситаларга эга эмас эди.

Жаҳон социалистик лагери вужудга келиши билан аҳвол тамомила ўзгарди. Жаҳон социалистик лагери урушнинг олдини олмоқ учун жуда катта маънавий кучларгагина эмас, балки қудратли моддий воситаларга ҳам эгадир. Кўпгина социалистик бўлмаган давлатлар, шу жумладан аввало, мустамлакачилар ҳукмронлигидан озод бўлиб, мустақилликка эришган давлатлар ҳам тинчлик тарафдори бўлиб майдонга чиқмоқдалар. Шундай қилиб, барча социалистик мамлакатларни, шунингдек социалистик бўлмаган кўпгина тинчликсевар давлатларни ўз ичига олган кенг «тинчлик зонаси» вужудга келди. Капиталистик мамлакатлардаги кенг халқ оммасининг онгида ҳам катта ўзгаришлар рўй берди. Тинчлик тарафдорларининг оммавий ҳаракати ўсди ва мустаҳкамланди.

Партиямизнинг ана шу холатларни тўғри эътиборга олиши унинг эндиликда империалистларнинг уруш бошлашига йўл қўймайдиган ижтимоий ва сиёсий кучлар бор, деб айтиши учун имкон берди. Кейинги воқеалар ана шу хулоса тўғри эканлигини тасдиқлади. Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатларнинг қатъий позицияси империалистик агрессия қурбонларига қарши қилинган жиноий ишларни кўп марта тўхтатиб қўйди.

Империалистларнинг уруш бошлаши эҳтимоли борлигини ҳам эътиборга олмай бўлмайди, албатта. Империализмнинг агрессорлик табиати ўзгаргани йўқ. Ер юзида капитализм сақланиб қолаверар экан, капиталистик монополияларнинг манфаатларини ифода этувчи реакцион кучлар ҳарбий авантюра ва агрессия қилишга интила берадилар.

Кучлар нисбатининг социализм фойдасига тубдан ўзгарганлиги турли мамлакатларда социалистик революциянинг ғалаба қилиши мумкинлиги тўғрисидаги масалани ҳам янгича ҳал қилиш имконини берди. КПССнинг XX съезди ҳозирги замон шароитида айрим капиталистик мамлакатларнинг социализмга ўтиши учун гражданлар уруши бўлиши, ишчилар синфининг эксплуататор синфларга қарши қурол-яроғ ишлатиши шарт эмас деган тезисни асослаб берди. Капитализм позицияси заифлашган, буржуазия жуда катта ҳарбий, полиция аппаратига эга бўлмаган мамлакатларда ишчилар синфи халққа қарши бўлган реакцион кучларни тинч йўл билан мағлубиятга учрата олади. Парламентдаги ўринларнинг кўпчилигини эгаллай олади ва парламентни буржуа демократияси органидан халқнинг чин хоҳишини изҳор қиладиган қуролга айлантира олади. Ишчилар синфи меҳнаткаш деҳқонлар оммасини, зиёлиларни, барча ватанпарвар кучларни ўз теварагига бирлаштириб, капиталистлар ва помешчиклар билан муроса қилиш сиёсатидан воз кечишга қодир бўлмаган оппортунист унсурларга қарши қатъий кураш олиб бориб, бу вазифани бажара олади. Шу билан бирга съезд, модомики эксплуататор синфлар зўравонлик қилиш йўлига ўтар эканлар, социализмга нотинч йўл билан ўтиш имкониятини ҳам эътиборга олиш зарур, деб таъкидлади.

Турли мамлакатларнинг капитализмдан социализмга ўтиш формалари тўғрисидаги қоида у ёки бу мамлакатдаги конкрет тарихий шарт-шароитни эътиборга олишни ва шунга биноан мазкур мамлакатнинг иқтисодий ва сиёсий хусусиятларидан келиб чиқадиган тактикани ишлаб чиқишни талаб этади. Социалистик революция ва социалистик қурилишнинг барча мамлакатлар учун хос бўлган асосий қонуниятларини эътиборга олмай туриб, тўғри тактикани амалга ошириш мумкин эмас. СССР ва бошқа социалистик мамлакатларнинг тажрибаси тасдиқлаган ана шу қонуниятлар тарихий жиҳатдан таркиб топган миллий хусусиятлар ва традициялар жуда хилма-хил бўлган ҳамма жойда рўёбга чиқмоқда. Умумий қонуниятларни инкор этишда менсимаслик марксизм-ленинизм позициясидан реформизм ва буржуа миллатчилиги позициясига муқаррар тойиб кетишга олиб боради.

Бутун инсониятнинг тарихий тақдири учун жуда катта аҳамиятга эга бўлган бу масалаларнинг ҳаммаси коммунистик ва ишчи партиялар вакилларининг Москвада ўтказилган жаҳон йиғинида муҳокама қилинди. Тинчлик учун ва икки системанинг тинч-тотув яшаши учун жаҳон миқёсида ишчилар синфининг ғалабаси ва социализмнинг тантанаси учун кураш проблемалари Кенгашнинг Баёнотида сўнгги беш йил ичида бўлган воқеаларни анализ қилиш негизида янада конкретлаштирилди ва назарий жиҳатдан асослаб берилди.

КПСС нинг XX съезди мамлакатимизнинг ички тараққиёти масалалари соҳасида ҳам ғоят катта аҳамиятга эга бўлди. Съезд СССР нинг асосий иқтисодий вазифасини тинч иқтисодий мусобақа билан тарихан жуда қисқа вақт ичида ҳал этиш учун зўр ғайрат ва сабот билан курашни давом эттириш зарур эканлигини кўрсатди. Съезд оғир саноатни кескин даражада ривожлантириш зарур эканлигини таъкидлаш билан бирга, ижтимоий ишлаб чиқаришнинг эришилган даражаси ишлаб чиқариш воситалари ишлаб чиқаришни ҳам, халқ истеъмоли буюмлари ишлаб чиқаришни ҳам тез суръатлар билан ривожлантириш имконини беради, деб уқдириб ўтди. Техника тараққиётини тезлаштириш, Лениннинг мамлакатни электрлаштириш тўғрисидаги васиятларини бажариш, шунингдек, қишлоқ хўжалигини ривожлантириш, совет халқининг моддий фаровонлигини ошириш соҳасида партия XX съезди томонидан қўйилган вазифалар жуда катта аҳамиятга эга бўлди. XX съезд белгилаб берган йўл КПСС XXI съездининг қарорларида янада ривожлантирилди. XXI съезд етти йилликнинг контроль рақамларини тасдиқлади. Бутун совет халқи етти йиллик планни бажариш учун зўр ғайрат билан курашмоқда.

XX съездда совет ижтимоий ва давлат тузумини янада мустаҳкамлаш, социалистик демократизмни ривожлантириш ва совет қонунларини мустаҳкамлаш масалалари илгари сурилди. Бу масалалар жуда катта роль ўйнади. Съезд коммунистик қурилишнинг улуғвор вазифалари меҳнаткашларнинг ижодий активлиги ва ташаббусини оширишни, давлатни бошқаришда, давлатнинг бутун ташкилотчилик-хўжалик ишларида меҳнаткашларни янада кенг қатнаштиришни талаб этади, деб кўрсатди.

Съезд социалистик ватанпарварликни интернационализм билан узвий равишда бирга қўшиб олиб бориш негизида социалистик мамлакатларнинг дўстлиги ва ҳамкорлигини янада мустаҳкамлаш масаласига жиддий эътибор берди. Съезд иттифоқчи республикаларнинг экономикасини бутун чоралар билан ривожлантириш, уларнинг шаклан миллий ва мазмунан социалистик маданиятини юксалтириш, буржуа идеологиясининг ҳамма кўринишларига, шу жумладан миллатчиликка қатъий зарба бериш, коммунистик идеологиянинг поклигини кўз қорачиғидай сақлаш вазифасини қўйди.

Съезднинг шахсга сиғинишни ва унинг оқибатларини тугатиш тўғрисидаги кўрсатмалари ҳам принципиал аҳамиятга эга бўлди. Муайян тарихий шароитларда вужудга келган шахсга сиғиниш ва унинг ёйилиши партия ҳамда халқ оммасининг ролини камситган эди, коллектив раҳбарлик ролини пасайтирган эди. Шу сабабли Коммунистик партия раҳбарлигидаги халқ оммаси янги ҳаётнинг чинакам ижодкори деган фикрга асосланиб, партия шахсга сиғинишга қарши очиқ ва дадил кураш олиб борди. Бунинг натижасида партия коммунистларнинг ва барча меҳнаткашларнинг активлигини оширди, коммунистик жамият қураётган омманинг ижодини янада кучайтириб юборди.

Партия XX съездининг қарорларига мувофиқ, партия ўз сафларини мустаҳкамлади, партиявий-ташкилотчилик ишларини яхши йўлга қўйди, идеология ишларини тубдан яхшилаш учун, бу ишнинг коммунистик қурилишнинг амалий вазифаларидан ажралиб қолишига барҳам бериш учун, барча меҳнаткашларни юксак коммунистик онглилик руҳида тарбиялаш учун қатъий кураш олиб борди.

Коммунистик партия XX съезд белгилаб берган йўл асосида ленинчи Марказий Комитет бошчилигида хўжалик ва маданий қурилишнинг ҳамма соҳаларида янги буюк муваффақиятларга эришди, халқаро майдонда Совет давлатининг обрўсини оширишни таъминлади.

Партия XX ва XXI съездларнинг тарихий қарорларини амалга ошириш учун кураш шиори остида ўзининг XXII съездига тайёргарлик кўрмоқда. XXII съезд партиянинг янги программасини қабул қилади. Бу съезд совет халқини мамлакатимизда тўла коммунизм жамияти қуришдан иборат улуғвор программа билан қуроллантиради.

С. ЛАЗАРЕВ.

Мирзачўлдаги паррандачилик совхозида йил сайин мўл-кўл парранда гўшти етиштирилмоқда. Ўтган йили совхознинг илғор товуқбоқари ўртоқ Мўмина Илёсова салкам 3 минг товуқнинг ҳар биридан 132 донадан тухум олди. Бу йил у 3 минг дона товуқ боқиб, уларнинг маҳсулдорлигини янада оширмоқчи.

Суратда: М. Илёсова.

Б. Сонбназаров фотоси.

БУЛАРНИНГ ТАЙЁРГАРЛИГИ ДУРУСТ

Шу кунларда Сирдарё районидаги «Қизил Октябрь» колхозининг пахта далаларида иш қизғин. Далага маҳаллий ўғит ташиб чиқариш, суғориш шохобчаларини тартибга солиш, техника ремонти жадаллаштирилмоқда. Ҳаммадан ҳам қувонарлиги шундаки, колхоз аъзолари КПСС Марказий Комитети январь Пленумида белгиланган тадбирлардан бири-қўриқ ерларни ўзлаштириб, экин майдонига айлантириш соҳасига катта эътибор бермоқдалар.

Колхозда кейинги 2-3 йил ичида умумий экин майдони минг гектардан қарийб 2 минг гектарга кенгайди. Бу йил эса 150 гектар ерни ўзлаштириш планлаштирилган эди. «Главголодностепстрой»га қарашли қўриқ ер очиш ва уни текислаш бригадаси ҳалол меҳнат қилиб, колхозчиларнинг ана шу олижаноб мақсадлари амалга оширилишига ёрдам бермоқда. Яқин кунларда янги ерлар фойдаланиш учун колхоз эҳтиёрига топширилади.

Районнинг «Ленинизм», Куйбишев номли колхозларида ҳам кўклам тараддуди бошланиб кетган. «Ленинизм» колхозининг Қ. Қирғизбоев, М. Зарипов ўртоқлар бошлиқ бригадаларида техника ремонти тугалланиш арафасида турибди.

Куйбишев номли колхознинг ўртоқ Ҳакимжон Рустамов бошлиқ коммунистик меҳнат бригадаси ўтган йили 105 гектар ернинг ҳар гектаридан 36 центнердан «оқ олтин» кўтарган эди. Бу йилги мўлжал 40 центнердан. Шу мақсадга эришиш учун барча экин майдонлари қўшимча суғорилди. Етарли нам тўпланди. 700 тоннадан ортиқ маҳаллий ўғит жамғарилиб, далага ташиб чиқарилди.

— Бундан буён ҳам дала ишларини сира бўшаштирмаймиз. Жонажон партиямиз XXII съезди шарафига социалистик мусобақани кучайтириб, чигит экиш кампаниясини тўла шайланган ҳолда кутиб оламиз, — дейди ўртоқ Ҳакимполвон Рустамов.

Т. СОЛИЕВ, О. ИСАЕВ.

ИШЛАР АВЖИДА

Чиноз районидаги «Коммунизм» колхозининг аъзолари дала ишларини кучайтириб, мўл ҳосил учун пухта замин яратмоқдалар. А. Эргашев, Э. Турсунбоев, М. Камолов ўртоқлар бошлиқ бригадаларнинг аъзолари айниқса унумли меҳнат қилаётирлар. Улар ҳар гектар ерга 10 тоннадан маҳаллий ўғит солишни планлаштирганлар. Колхозда 400 тонна минерал ўғит ташиб олинди.

Комсомол-ёшлардан маҳаллий ўғит тайёрловчи учта бригада тузилди. Бригадаларга 10 та арава, 3 автомашина ва 2 та прицепли трактор бириктилди. Комсомол-ёшлар бригадаси ҳар куни далага 10 тоннадан ортиқ маҳаллий ўғит чиқармоқда. Шоферлардан А. Мадалиев, аравакашлардан Г. Абдуқаюмов, Т. Ҳошимов ўртоқлар меҳнат вахтасида туриб, топшириқни ошириб адо этмоқдалар.

«Қизил Октябрь» колхозининг ўртоқ Р. Исҳоқов бошлиқ комплекс бригадаси аъзолари 78 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 35 центнердан пахта ҳосили етиштириш мажбуриятини олганлар. Бригада ҳозир ерларга яхоб суви бериб, ариқ-зовурларни тозалаш, далага маҳаллий ўғит чиқариш ишларини кундан-кунга кучайтирмоқда. Ҳозиргача 5 минг метр ариқ тозаланди, 350 тонна маҳаллий ўғит жамғарилди.

У. ПАРДАБОЕВ, М. ЖОНИҚУЛОВ.

ТЎҒРИ ТАЛАБ

Ўтган йилнинг декабрь ойи бошларида 1-«Оҳангарон» совхозига 884 бош чўчқа келтирилди. Бу соҳада янгидан иш бошланди. Ким Ир-сен, Наташа Кудряшевалар совхоз дирекциясининг топшириғини бажонидил қабўл қилишиб: «Яхши бўлди, энди машҳур чўчқабоқар Жўра Султоновдан намуна олиб ишлайберамиз, чўчқа гўштини кўпайтириш йўлидаги курашга ўз ҳиссамизни қўшамиз» дедилар.

Бир неча йиллардан бери темир йўлда ишловчи Қурбонали Турдиалиев ҳам совхоз чорвачилигини ривожлантиришни кўзда тутиб, ўз бокимига 176 та чўчқа олди. Саттор Турсунқулов ҳам шу соҳада ишлашга хоҳиш билдирди. Қарийб 11 йилдан бери чўчқабоқарлик қилиб, яхшигина тажриба орттирган Ким Ирсен фермага раҳбарлик қила бошлади.

Кўпчилик, энди совхозимиз гўшт етиштиришда илғорлар қаторига етиб олади, деб хурсанд бўлишди. Чиндан ҳам чўчқабоқарлар партиямиз Марказий Комитети январь Пленумида белгиланган қарорлар асосида астойдил меҳнат кила бошладилар. Афсуски, улар қанча уринмасинлар, совхоз дирекцияси ишга яқиндан ёрдам бермаганидан кейин муваффақиятга эришиш қийин бўлар экан. Совхознинг биринчи бўлимида чўчқахона бор. Тағи пол қилинган. Чўчқаларни суғориш, яйловга олиб чиқиш учун ҳам бу ер қулай. Ҳамма иллат шундаки, ана шу чўчқахона вақтида ремонт қилинмади. Полнинг синган тахталари кўп, дераза ойналарининг кўпчилиги синган. Том сувалмаган. Агар ёмғир ёки қалинроқ қор ёғса, хонанинг ичи чаккага тўлиши турган гап. Бунинг устига, чўчқа болаларини алоҳида боқиш учун хоналар ажратилмаган. Шунинг учун она чўчқалар болалари билан тиқилишиб ётипти.

Мана шу камчиликлар туфайли чўчқа болаларининг бир қисми ўпка касалига йўлиққан. Бунинг олдини олиш учун эса ҳеч қандай чора кўрилаётгани йўқ. Веттехник Аҳмедов ва Тошбоев ўртоқлар ҳам, зоотехник ўртоқ Алексей Вериверхвост ҳам бундай ачинарли аҳволга бепарво қараб келмоқдалар.

Чўчқаларга озуқа ташиб келишда ҳам камчиликларга йўл қўйилмоқда. Совхоз омбори фермадан 2 километр нарига жойлашган. Озуқа ташиш учун эса транспорт ажратилмаган. Арпаларни тозалаш ва ёрма қилиш учун эътибор берилмайди.

Мана шулар ҳақида чўчқабоқарлар совхоз дирекциясига ва айниқса зоотехникка бир неча бор мурожаат қилдилар. Раҳбарлар эса ҳалига қадар қуруқ ваъдабозликдан нарига ўтганлари йўқ. Раҳбарлар ўз тутган йўллари нотўғри эканлигини тушуниб олишлари, фермага эътиборни кучайтиришлари керак. Ҳа, чўчқабоқарлар шуни истайдилар. Улар партиямиз XXII съездини муносиб совғалар билан кутиб олишга тайёрлар. Фақат уларнинг унумли меҳнат қилишлари, чўчқаларни семиртириб боқиб, кўп бола олишлари учун ҳамма зарур шароит яратиб берилиши керак.

Т. ХУШНАЗАРОВ.

ГЎШТ МАНБАИ

Областнинг илғор хўжаликларида кейинги йилларда гўшт етиштиришнинг манбаи бўлган чўчқачиликка катта эътибор бермоқдалар.

Орджоникидзе районидаги Навоий номли колхоз чорвадорлари ҳам бу соҳада катта ютуқларга эришаётирлар.

Ўтган йили планда белгиланган ўн икки ўрнига ўн олти бош чўчқа боласи олиниб, чўчқаларнинг умумий сони учюзга етказилди. Натижада давлатга гўшт топшириш плани барвақт бажарилди. 35 тонна ўрнига 55,5 тонна чўчқа гўшти етказиб берилди.

КПСС Марказий Комитети январь Пленуми қароридан руҳланган колхозчилар бу йил ҳам чорвачиликка катта эътибор бермоқдалар. Чорвадорлар етарли ем-хашак базаси вужудга келтирдилар. Чўчқалар учун емишли озуқа мўл тайёрланди. Амалга оширилган ана шу тадбирлар эндиликда яхши натижа бермоқда. Бўрдоқига боқилаётган ҳар бир чўчқа суткасига 300—400 граммдан семираяпти. Бу чўчқалар яқин кунлар ичида гўшт плани ҳисобига давлатга топширилади.

Б. АЛИМАТОВ.

КУРАШ ҚИЗҒИН ДАВОМ ЭТМОҚДА

Калинин районидаги Сталин номли колхоз аъзолари ўтган йили фидокорона меҳнат қилиб, ажойиб меҳнат муваффақиятларини қўлга киритган эдилар. Она-Ватанга 17 минг тонна картошка, сабзавот ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари топшириб, йиллик планни ошириб бажарган эдилар. Бу муваффақиятлар ўз-ўзидан бўлмаган эди, албатта. Уруғлик ўз вақтида ерга қадалиб, ўсимликка вақтида сув таралди, агротехника қоидаларига биноан парвариш қилинди.

— Гўнг ерни семиртиради,— дейишади артель аъзолари.— Уни ердан аямаслик керак.

Ҳа, уларнинг гапи тўғри. Бу ерда сабзавот экиладиган майдонларга гўнг ташиб чиқариш қизғин давом этмоқда. Қисқа вақт ичида далага 2 минг тоннадан ортиқроқ гўнг ташиб чиқарилди. Бу ишда Ҳикмат Маманов, Исроил Исмоилов сингари шофёрларнинг ҳиссаси каттадир. Улар кунлик нормани 1,5—2 ҳиссага етказиб адо этмоқдалар.

Далага гўнг ва маҳаллий ўғит ташиб чиқариш кун сайин қизитиб юборилаяпти.

Т. РАСУЛОВ.

Меҳнаткашларга маданий-маиший хизматни ҳар томонлама яхшилайлик

(ХАТЛАРГА ОБЗОР)

<>

«Қибрайдаги биринчи боғдорчилик совхозига мана энди бир келинг. Бу ердаги кўпгина янгиликларнинг шоҳиди бўласиз. Ҳа, ишонаверинг. Хўжалик қиёфаси кейинги бир-икки йил ичида тубдан ўзгариб кетди. Янги уй-жой бинолари қад кўтарди. Маданий-маиший бинолар қурилди. Кинотеатр ишлаб турибди.

Ўтган йилнинг ўзида бир кутубхона ва ёзлик кинотеатр фойдаланишга топширилди. Ҳашаматли клуб ҳам совхоз ишчиларининг мириқиб дам оладиган жойи бўлиб қолди. Клуб ходимларининг маданий хизматидан ҳамма миннатдор.

Тўғри, авваллари бу ерда меҳнаткашларнинг маданий дам олишлари учун унчалик аҳамият берилмасди. Кинофильмлар камдан-кам кўрсатиларди.

Энди аҳвол тамоман бошқача. Кунда бўлмаса ҳам ҳафтада бир марта янги бадиий фильм кўрсатилаяпти. Тематик кечалар ҳамда маданият ва фан арбоблари билан учрашувлар тез-тез ўтказилиб турибди».

Бу янгиликларни газетамизнинг штатсиз мухбири **Т. Ўрунов** ёзиб юборган.

Редакциямиз меҳнаткашларга ана шундай намунали маданий-маиший хизмат кўрсатаётган муассасаларнинг иши ҳақида кўплаб хат-хабарлар олиб турибди. Мана, газетхон **М. Мирқобилов**нинг Пискент районидаги Калинин номли колхоз қишлоғидан ёзиб юборган хати. Унда, жумладан мана бундай дейилади:

«Колхозчиларнинг маданий ҳаёти йилдан-йилга яхшиланиб бораяпти. Ҳозир кўпчилик хонадонлар ўз радиоприёмник ва телевизорига эга. Колхоз марказида қад кўтарган маданий муассасалар меҳнаткашларга яхши хизмат кўрсатмоқда. Колхозда янги клуб қуришга киришилди».

Газетхонлардан **Ж. Саримсоқов** билан **Ж. Шароповлар** эса Калинин район болалар кутубхонаси ҳақида материал ёзиб, бу муассасанинг диққатга лойиқ ишларини фахрланиб ҳикоя қилишган.

Чинозлик ҳаваскор мухбир **А. Абдураҳмонов** Эски-Тошкент қишлоқ Советига қарашли кутубхона томонидан амалга оширилаётган тадбирлар ҳақида ёзган.

— Тошкентдаги «Мир» кинотеатрида бу йил кўпгина тадбирлар амалга оширилади, — дейди газетхон **Х. Ғаниева.** — Яқин кунлар ичида «Кино томошабинлар лекторийси» иш бошлайди. «Севимли актёрлар экранда», «Техника ва фильм» деган темаларда алоҳида кечалар ўтказиш ҳам кўзда тутилган.

Аҳоли соғлиги йўлида ҳормай-толмай меҳнат қилаётган фидокор врачлар тўғрисида ҳам мухбирларимиз фахрланиб ёзишади. Ҳаваскор мухбир **Т. Имомов**нинг ёзишича, Чиноз районидаги Ленин номли колхоз амбулаториясининг ходимлари хизматидан ҳамма миннатдор. Фельдшер В. Холжигитов ўзининг жонкуяр ва ишчанлиги билан тезда колхозчилар ҳурматини қозонди.

Педагоглик касбидан кўра шарафлироқ касб бўлмаса керак, — деб ёзади **З. Абдуллаева** ўз хатида. — Чунки, ёш авлоднинг билимдон бўлиб ўсиши, коммунистик ахлоқ руҳида тарбияланишида ўқитувчиларнинг роли бениҳоя каттадир. Янгийўл районидаги 2-мактабнинг кекса ўқитувчиси З. Муҳамедова ҳам бу касб эгаси бўлганлиги билан чексиз равишда фахрланади. Унинг қўлида таълим олган неча ўнлаб ёш талабалар эндиликда она-Ватанимизнинг турли бурчакларида фидокорона меҳнат қилишмоқда.

Газетхон **И. Эргашевнинг** «Раҳмат сизга» сарлавҳали материалида Орджоникидзе районидаги 10-мактаб ўқитувчиси Ф. Қобилованинг педагогик фаолияти батафсил баён қилинган.

Клуб — маданият ўчоқларидан бири. Меҳнаткашларнинг маданий савиясини оширишда, ҳордиқ чиқаришида клубларнинг роли муҳимдир.

Бироқ, областимиздаги айрим район, колхоз клублари бундай шарафли вазифани бажаришда оқсаб қолмоқда. Айримлари эса қаровсиз аҳволга тушиб қолган.

Кўктерак қишлоғидаги клуб бир кун ишласа, икки кун берк бўлади. Бу ерда маданий тадбирлар онда-сонда ўтказилади. Кейинги пайтда клубдаги мавжуд тўгараклар ҳам ишламай қўйди.

Газетхон **О. Турғонов** бу клуб фаолиятидаги бошқа жиддий камчиликларни ҳам рўй-рост очиб ташлаган.

— Сирдарё районидаги «Ленинобод» участкаси клуби иш бошлаганига икки йилдан ортиқроқ вақт ўтди, — дейилади **У. Абдухолиқов, Ф. Нишонбоев** ўртоқлар томонидан ёзилган танқидий хатда. — Лекин очиғини айтиш керакки, бу ерда маданий хизмат кўрсатиш масаласига эътибор берилмаяпти. Тематик кечалар ўтказиш клуб раҳбарлари эътиборидан четда қолган. Тўгараклар номигагина ишлайди.

О. Аҳадов, Н. Мажидов, А. Янгибоев, А. Иноғомов, Т. Маҳкамов, К. Бегмонов, Т. Солиев, Ғ. Рўзиев, Н. Тўйчиев, Н. Мадаминов, С. Иноғомов ва **А. Иноғомов** ўртоқларнинг редакциямизга юборган хатларида Оққўрғон районидаги «Ленин обод» ва Ворошилов номли, Орджоникидзе районидаги Хрушчев номли колхозларда кинофильм кўрсатишга эътибор берилмай қўйилганлиги маълум қилинган.

1-«Оҳангарон» совхози радиоузели тузилган программа бўйича ишламаётганлигини газетхон **Т. Хушназаров** бизга хабар қилган. **И. Суярқулов, А. Юсупов** ўртоқларнинг ёзишича, Янгийўл районидаги касалхона ҳамда Пискент районидаги Оқтепа посёлка Советига ҳузуридаги шифохонада дори-дармонлар ва койкалар етишмайди.

Йўл қўйилаётган бу каби жиддий камчиликларни тезда бартараф қилиш учун зарур тадбирларни амалга ошириш лозим. Бунда маҳаллий партия ва комсомол ташкилотлари ҳам фаол ёрдам кўрсатишлари керак.

Совет-Хитой халқлари дўстлиги абадий ва бузилмас!

Дўстлик, иттифоқ ва ўзаро ёрдамлашиш тўғрисида СССР билан Хитой Халқ Республикаси ўртасида тузилган шартнома имзоланганига бугун 11 йил тўлди

Тошкент қишлоқ хўжалик институтида иттифоқчи республикалар, қардош социалистик мамлакатлар ва чет эллардан келган турли миллат вакиллари таълим олмоқдалар. Чет эллардан келиб ўқиётганлар орасида хитойлик дўстларимиз кўпчиликни ташкил қилади. Суратда (чапдан ўнгга) биринчи каторда: И. Калмаков (Ўзбекистон), Конате Лубани (Гвинея), С. Орипова (Ўзбекистон), Н. Умарова (Хитой), Лю-Юй-сян (Хитой), Сюй-Юнь-цзя (Хитой), М. Гелднева (Ўзбекистон), Конди Мамади (Гвинея), М. Исаев (Хитой), иккинчи қаторда: Н. Солнеров, Н. Ҳамдамов, Ф. Ёдгоров, Я. Мансуров (Ўзбекистон), М. Нуриддинов фотоси.

Ҳамкорлик кенгаймоқда

СССР билан Хитой Халқ Республикаси ўртасида дўстлик, иттифоқ ва ўзаро ёрдамлашиш тўғрисида шартнома тузилганига 11 йил бўлди. Ана шу йиллар давомида икки халқ ўртасидаги дўстона муносабатлар барча соҳаларда кенг кўламда давом этди.

Областимиздаги ўнлаб саноат корхоналарининг коллективлари ҳам ўзлари ишлаб чиқараётган турли маҳсулотларни дўст мамлакатга етказиб бериб, икки халқ ўртасидаги алоқаларни мустаҳкамлашга ҳисса қўшмоқдалар. Айниқса, қишлоқ хўжалик машинасозлиги корхоналари жуда кўп асбоб-ускуналар юбормоқда. Масалан, «Чирчиксельмаш» заводи ўтган йили пахтачиликда кенг фойдаланиладиган ариқ қазувчи установкалар, кельтиваторлар жўнатди. «Ташсельмаш» заводи пахта териш машиналари, «Узбексельмаш» заводи эса пахта сеялкалари, Ўзбекистон трактор-йиғув заводи ғўза қатор ораларига ишлов берувчи тракторлар жўнатди.

Бошқа саноат тармоқлари корхоналари ҳам Хитой Халқ Республикаси заказларини бажаришда иштирок этмоқда. Тошкентдаги кабель заводидан юборилаётган турли маркадаги кабеллар нефть қудуқларини пармалаш, янги қурилган завод ва фабрикаларни электрлаштиришда кенг фойдаланиляпти. «Узбекхиммаш» заводи коллективи Хитойдаги кимё саноати корхоналарини янги, унумли ишлайдиган замонавий агрегат ва асбоблар билан ускуналашга ёрдам бермоқда. Чирчиқдаги кимё комбинати коллективи юбораётган активлашган кўмир турли кимёвий моддалар олишни таъминлаётир.

Бундан ташқари, областдаги саноат корхоналари ҳар йили Хитойга компрессор ускуналари, гидрометеорология асбоблари, турли дори-дармонлар, радио лампалари ва бошқа механизмлар юбориб турибди.

Хитой меҳнаткашлари ҳам ўз навбатида СССР га, шу жумладан республикамиз меҳнаткашларига ҳар йили ўнларча миллион сўмлик енгил саноат маҳсулотлари жўнатмоқда. Айниқса ип ва жун газламалар, турли кийим-кечаклар, пойафзал, чинни буюмлари ва бошқа маҳсулотлар олмоқдамиз. Бу, халқимизнинг кенг истеъмол буюмларига нисбатан ошиб бораётган эҳтиёжини қондиришга ёрдам бераётир.

ВАН-Е цзя ТАДҚИҚОТИ

Ван-Е цзя хатни ўқиб чиқдию, ўзида йўқ севиниб кетди.

— Тадқиқот яхши натижа бериб-ди, — Ван-Е цзя илмий-тадқиқот ҳақида фикр юритарди.— Демак, бошлаган ишимиз чакки бўлмабди.

У ишонқирамай, хатга яна кўз югиртирди.

Алла вақтгача ёш тадқиқотчи Ван-Е цзянинг кўзига уйқу келмади. Унинг кўз олдида Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Ўсимлик генетикаси ва физиологияси институти лабораториясида олиб борилган текшириш ишлари бирма-бир гавдаланарди.

... Ўтган йилнинг айни баҳор кунлари эди. Пахтачилик институти коллективи илмий ходим Ван-Е цзяни Тошкентга ижодий командировкага юборди. Хитойлик ёш мутахассиснинг Ўсимлик генетикаси ва физиологияси институтига келишидан мақсад, биринчидан, ўзбек генетик олимларининг пахтачилик фанини ривожлантириш соҳасидаги ютуқлари билан батафсил танишиш бўлса, иккинчидан, қўлга киритилган бой тажрибаларни жонажон илмий муассасасида кенг жорий қилиш эди.

Институт коллективи хитойлик ҳамкасбини дўстона қабул қилди. У тез орада ўзбек олимлари ҳамкорлигида «Турли пахта навларининг радиакцион нурларга чидамлилиги» деган темада илмий-тадқиқот ишига киришди.

Тўғри, дастлаб бошланган иш ҳа деганда юришиб кетавермади. Калаванинг учини топиш учун кўпгина тажриба синовлари ўтказишга, ижодий изланиш ва илғор методларни амалда синаб кўришга тўғри келди. Чунки, пахтанинг эртапишарлилигини таъминлаш билан бирга, унинг ҳосилдорлигини кескин ошириш оддий иш эмасди. Бунинг устига пахта толасига радиакцион нурларнинг таъсири проблемаси узил-кесил илмий ҳал қилинмаганди.

Шу туфайли институт директори С. Содиқов, старший илмий ходим Н. Назировлар ёш олимга қўлларидан келган ёрдамларини аяшмади. Ван-Е цзя ҳам бу муаммо устида самарали иш олиб борди. Натижаси чакки бўлмади. Радиакцион нурларнинг таъсирида пахтанинг тезпишарлилигини таъминлаш ҳамда ҳосилдорлигини ошириш мумкинлиги исботланди. Мана, Хубэй вилоятидаги пахтачилик илмий-текшириш институти лаборатория бўлими бошлиғи Мин-Най ян томонидан ёзиб юборилган хатда тадқиқотнинг ажойиб самараси батафсил баён қилинибди.

— Хитойлик ёш мутахассис илмий муассасамиз олдида турган муҳим проблемаларни ҳал қилишда яқиндан ёрдам бераяпти, — дейди институт директори С. Содиқов. — У бу ерда яна бир йил тадқиқот ишлари олиб боради. Пахтанинг совуққа чидамлилигини ошириш проблемаси устида ишлашга киришди. Ҳозирча ишнинг бориши ёмон эмас. Эҳтимол яқин 3-4 ой ичида бу муаммо ҳам узил-кесил ҳал бўлиб қолади. Яқинда касбдошимизнинг авторлар коллективи билан биргаликда ёзган илмий тўплами босилиб чиқади. Унда асосан пахтага радиакцион нурлари таъсирининг аҳамияти тўғрисида фикр юритилган. Хитойлик олимлар ҳам ўз институтларида радиакцион биология лабораторияси ташкил этишга қарор қилганликларини бизга айтишди. Ўртоқ Ван-Е цзя эса ана шу лабораторияга раҳбарлик қилади.

Бу иккала институт илмий ходимларининг дўстона алоқалари тағин ҳам кенг қулоч ёзади. Пахтачилик фанини ривожлантиришда қўлга киритилган дастлабки муваффақиятларни бундан кейин ҳам мустаҳкамлаш юзасидан амалга оширилаётган тадбирлар бунинг ёрқин исботидир.

А. АЛИЕВ.

АБАДИЙ БИРГАМИЗ

Совет халқи билан хитой халқи бир-бирлари билан иноқ, тотув, дўстдирлар. Мен шу кеча-кундузда улуғ халқнинг — хитой халқининг ватанидаман. Ўзимни ҳеч қачон бегонадек ҳис қилмайман. Худди она юртимнинг қучоғидагидек шод-хурсандман.

Биз Хитойга хитой-совет дўстлиги ва ҳамкорлиги тўғрисида тузилган шартноманинг ўн бир йиллигига бағишланган тантаналарда қатнашиш мақсадида келдик. Мен совет делегацияси қаторида дўстимизнинг мамлакатида бўлишим билан ўзимни бахтиёр ҳисоблайман.

Мен хитой деҳқонларига ўз тажрибаларим тўғрисида сўзлаб бераман. Қандай қилиб механик-ҳайдовчи бўлдим, қандай қилиб ўтган йили машина бункеридан 322 тонна «оқ олтин» тўкдим, Москвада Катта Кремль Саройида ўз зиммамга олган юксак мажбуриятларим, ҳамма-ҳаммаси билан дўстларимни таништираман.

Хитой халқи билан дўстлигимиз, ҳамкорлигимиз абадий ва мустаҳкамдир.

Турсуной ОХУНОВА,
Чиноз районидаги Киров номли колхознинг механик-ҳайдовчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

Хитойлик дўстларимиздан ўрганиб

Тўртинчи йилдирки касалхонамизда хитойлик дўстларимиздан ўрганган, машҳур игна санчиш йўли билан турли касалликларни муваффақиятли даволамоқдамиз.

Хитой медицинасида кўп йиллардан бери қўлланиб келинаётган ва илмий жиҳатдан тўла асосланган бу усул айниқса кишилардаги бронхиал астма, бел, бош оғриғи сингари касалликларни даволашда ҳамда баъзи ошқозон касалликларини ҳам даволашда жуда яхши натижалар бермоқда. Шу кунгача касалхонамизда игна санчиш усули билан мингдан ортиқ бемор ўз дардига шифо топди. Бу усул биргина бизнинг касалхонада эмас. Иттифоқимиздаги кўпгина даволаш муассасаларида кенг қўлланиляпти.

Ўз навбатида хитой медицинасини ривожлантиришда ҳам совет медикларининг ҳиссаси катта бўлмоқда. Хитойда санитария ва даволаш-профилактика ишларини ташкил этишнинг дастлабки даврларида кўпгина совет медиклари ўз ташаббуслари билан Хитойга бориб хизмат қилдилар.

Айниқса хирургия, ички касалликларни даволашда хитойлик дўстларимиз совет медикларидан кўп нарса ўргандилар. Машҳур хирургларимиздан профессор И. Кочергин Хитойда бир неча вақт туриб, хирургия асосларини хитойлик медикларга ўргатди. Шунингдек, ич касалликлари бўйича профессор В. Вагралик, физиотерапиядан профессор И. Ткаченская ўртоқлар ўз касбларини хитойлик дўстларига бажонидил ўргатдилар. Кўпгина врачларимиз Хитой аҳолисига медицина хизмати кўрсатишда актив иштирок этди.

Буларнинг ҳаммаси икки буюк мамлакатнинг бир-бири билан дўстона алоқасининг ёрқин намунасидир.

Б. ҚОСИМОВ,
«Тошсовет» касалхонасининг бош врачи.

Улуғ дўстлик

Дўстлик, иттифоқ ва ўзаро ёрдамлашиш тўғрисида Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Хитой Халқ Республикаси ўртасида тузилган шартнома имзоланганига бугун 11 йил тўлди. Совет Иттифоқи, Хитой Халқ Республикаси ва халқ демократик мамлакатлари халқлари ҳамда барча прогрессив инсоният Совет-Хитой шартномасининг 11 йиллигини тинч қурилиш ишида катта-катта ютуқларни қўлга киритаётган бир пайтда нишонламоқда.

Совет халқининг хитой халқи билан дўстлиги узоқ тарихий даврлардан бери давом этиб келмоқда. Рус пролетариати 1900 йилда хитой халқининг империализмга қарши қилган қўзғолонини ҳамда 1911 йилда Хитойда монархия тузумини ағдаришга олиб келган революцион ҳаракатни қўллаб-қувватлаган эди. Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ғалабаси Хитойда миллий-озодлик ҳаракатининг янада кучайиб кетишига катта таъсир кўрсатди.

Улуғ Ватан урушида Совет Иттифоқининг эришган тарихий ғалабаси, Узоқ Шарқда япон империализмининг тор-мор келтирилиши Хитойда халқ революциясининг ғалаба қозонишида буюк аҳамиятга эга бўлди. Хитой халқ революциясининг ғалабаси Улуғ Октябрь социалистик революциясидан кейин инсоният тарихида энг буюк воқеа бўлди; у империализм ва реакция лагерига янги кучли зарба берди, бутун жаҳон тарихий тараққиётига ғоят катта таъсир кўрсатди. Хитойдаги халқ революцияси империализмнинг Осиёдаги позицияларига қақшатғич зарба берди, жаҳон кучлари нисбатининг социализм фойдасига ўзгаришига жуда катта ёрдам қилди.

СССР халқлари билан Хитой халқи ўртасидаги узоқ йиллар давомида вужудга келган ва мустаҳкамланган дўстлик муносабатлари 1950 йил 14 февралда Москвада имзоланган дўстлик, иттифоқ ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги шартномада ўз ифодасини топди. 30 йилга мўлжаллаб тузилган бу шартномага кўра, Совет Иттифоқи ва Хитой Халқ Республикаси ҳар икки томоннинг тенглиги, суверенлиги, миллий мустақиллигини ҳурмат қилиш принципларига қатъий риоя қилади.

Совет-Хитой шартномаси имзолангандан бери ўтган давр ҳар икки давлат ўртасидаги дўстликнинг мустаҳкам ва бузилмас эканлигини кўрсатди. СССР билан ХХР ўртасидаги ҳамкорликка асос бўлган нарса ҳар икки социалистик мамлакатнинг бир-бирларига астойдил ёрдам бериши ва шу асосда умумий иқтисодий юксалишга эришишдан иборатдир.

Хитой Халқ Республикасида биринчи беш йиллик (1953—1957 йиллар) мобайнида Совет Иттифоқининг ёрдами билан Хитойда индустрлаштиришнинг асосий базаси бўлган 166 та йирик саноат корхоналари қурилди. Беш йил ичида Хитой Халқ Республикасида ишлаб чиқарилган саноат маҳсулоти ўтган 100 йил ичида ишлаб чиқарилган саноат маҳсулотига тенг бўлди. Натижада Хитой пўлат эритиш жиҳатидан дунёда 9-ўринга, чўян эритиш жиҳатидан 8-ўринга, кўмир қазиб чиқариш жиҳатидан 5-ўринга, Осиёда эса биринчи ўринга чиқиб олди. Қишлоқ хўжалигини кооперативлаштириш эса муваффақиятли равишда тугалланди. Коллектив хўжаликка асосланган Хитой қишлоқ хўжалиги ҳам катта-катта ютуқларни қўлга киритмоқда.

Хитой Халқ Республикаси халқаро соҳада мустаҳкам тинчлик учун курашаётган кучларнинг олдинги сафларида бормоқда. Империалистларнинг Хитой Халқ Республикасини камситишига ва уни БМТга аъзо қилиб қабул қилмасликларига қарамасдан, халқ Хитойи халқаро фактор сифатида олға қараб ривожланишда давом этмоқда.

Социализм қурилишининг кенг ва ёруғ йўлига чиқиб олган Хитой Халқ Республикаси ўз навбатида Совет Иттифоқига ва бошқа социалистик мамлакатларга ёрдам бермоқда ва кўпгина товарлар келтириб сотаётир. Хитой Халқ Республикаси Мўғулистон ва Вьетнамга саноат маҳсулотлари билан ёрдам бермоқда.

Хитой Коммунистик партияси 1958—1962 йилларга мўлжалланган иккинчи беш йиллик планда мамлакатда социализм қурилишини бутун фронт бўйлаб авж олдириш вазифасини қўйди. Бу улуғвор вазифани амалга оширишда 1958—1959 йиллар мобайнида ҳар икки мамлакат ўртасида 125 объект қурилишида Хитойга Совет Иттифоқининг ёрдам кўрсатиши ҳақидаги битимларнинг тузилиши катта аҳамиятга эга бўлди.

КПСС Марказий Комитети январь Пленуми қарорларидан руҳланиб астойдил меҳнат қилаётган ва партиянинг навбатдаги XXII съездини меҳнатда ажойиб ютуқларни қўлга киритиш билан кутиб олиш учун курашаётган ижодкор совет халқи ўз қадрдон дўсти хитойликларга ҳамиша ёрдам бериб келди ва ёрдам беришга тайёр. Эндиликда биз ҳаммаси бўлиб Хитойда 200 дан ортиқ саноат корхоналари қуриб бердик. Хитойда йирик саноат қурилишида қатнашаётган минглаб совет мутахассислари Хитой ҳукумати томонидан хитой-совет дўстлиги медали билан мукофотландилар. Совет-хитой халқлари ўртасида маданий ҳамкорлик ҳам кун сайин ривожланмоқда. Хитой ва Совет олимларининг, шу жумладан ўзбек олимларининг ўзаро ҳамкорлиги ҳамда хитойли студентлар ва аспирантларнинг мамлакатимиз ҳамда Тошкент шаҳри олий ўқув юртларида билим олишлари хитой ва ўзбек халқлари ўртасидаги дўстликни янада мустаҳкамламоқда.

СССР ва ХХР халқ хўжаликларини ривожлантиришда ўзаро илмий-техник ҳамкорлик катта аҳамиятга эга бўлаяпти. Натижада ўтмишда қолоқ, ярим мустамлака бўлиб келган Хитой эндиликда Коммунистик партия раҳбарлигида қудратли, индустриал-аграр давлатга айланмоқда. Бу ҳол хитойнинг дўстларини қувонтирмоқда ва унинг душманларини эса даҳшатга солмоқда.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев 1959 йил 30 сентябрда Пекинда бўлган қабул маросимида сўзлаган нутқида Хитой халқининг Хитой Коммунистик партияси раҳбарлигида эришган ажойиб ютуқларини кўрсатиб, бундай деган эди: **«Биз ҳаммамиз хитой халқининг муваффақиятлари билан фахрланамиз. Бу муваффақиятларга шунинг учун ҳам айниқса қувонамизки, бу муваффақиятлар қардош Хитой Коммунистик партияси, хитой халқининг улуғ фарзанди Мао-Цзе дун бошчилигидаги унинг Марказий Комитети раҳбарлигининг натижасидир. Хитой Коммунистик партиясининг тарихий хизмати шундаки, у марксизм-ленинизмнинг зафарли таълимотига амал қилиб, миллион-миллион ишчилар ва деҳқонлар оммасини социализм учун курашга қўзғатди, хитой халқи жанговар ва курашда синалган шундай Коммунистик партияга эга бўлганлиги унинг зўр бахтидир».**

Совет-хитой дўстлиги бутун социалистик системанинг ривожланишида ҳам ғоят катта аҳамиятга эгадир. Социализм қуришда хитой халқи эришган ютуқлар социализм жаҳон системасини янада мустаҳкамлайди ва уни янада қудратли кучга айлантиради. Социалистик Хитой ҳозирги кунда 33 та мамлакат билан дипломатик муносабатлар ўрнатди. 93 та мамлакат ва районлар билан иқтисодий ва маданий алоқа қилмоқда.

Совет Иттифоқи ва Хитой Халқ Республикаси барча социалистик лагерь мамлакатлари билан биргаликда қўлни-қўлга бериб, халқаро кескинликни юмшатиш учун, тинч-тотув яшаш принципларини амалга ошириш учун астойдил кураш олиб бормоқдалар. Социалистик лагерь — халқаро социалистик бирдамликнинг мустаҳкам воситалари билан, умумий манфаатлар ва мақсадларнинг бирлиги билан бирлашган, социализм ва коммунизм йўлидан бораётган эркин, суверен халқларнинг социал, иқтисодий ва сиёсий ҳамкорлигидир. Марксизм-ленинизм, социалистик интернационализм принципларига қаттиқ риоя қилиш социалистик мамлакатлар ўртасидаги ўзаро муносабатларнинг бузилмас қонунидир. Социалистик давлатлар тўла ва тенг ҳуқуқлик, ўзаро манфаатдорлик ва ўртоқларча ўзаро ёрдамлашиш принципларига амал қилиб, иқтисодий, сиёсий ва маданий ҳамкорликни ҳар томонлама такомиллаштирмоқдалар, бу эса барча социалистик мамлакатларнинг манфаатларига мосдир.

Яқинда бўлиб ўтган Хитой Коммунистик партияси Марказий Комитетининг саккизинчи чақириқ IX пленуми коммунистик ва ишчи партиялар вакиллари Москва Кенгаши ҳужжатларини зўр мамнуният билан маъқуллади ва ўз амалий фаолияти учун қўлланма деб қабул қилди. Шунингдек, пленум оғир саноат базасида мамлакатда қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш партия ва халқнинг ҳозирги кундаги энг асосий вазифасидир деб кўрсатиб ўтди.

Хитой ва Совет Иттифоқи партиялари ҳамда халқлари ўртасида синалган улуғ дўстликнинг янада мустаҳкамланиши, — дейилади пленум қарорида, — Хитой ва совет халқларининг умумий туб манфаатларига мос бўлиб тушиши билан бирга, бутун социалистик лагернинг ва халқаро коммунистик ҳаракатнинг туб манфаатларига ҳам мос бўлиб тушади. Хитой Коммунистик партияси билан КПСС ни ва Хитой Халқ Республикаси билан СССР ни бир-биридан ажрата оладиган куч дунёда йўқ.

СССР билан ХХР халқларининг бузилмас иттифоқи — ленинча интернационализм принципларига асосланган, янги, чинакам қардошлик муносабатларининг намунасидир.

Р. НОРЖИГИТОВ.

Ўзбекистон бинокорлари съездолди вахтасида

Ўзбекистон Қурилиш министрлигига қарашли ташкилот ва корхоналар ходимлари партия-хўжалик активининг йиғилишида

Ўзбекистон ССР қурилиш ташкилотларининг ходимлари етти йилликнинг иккинчи йилидаги иш якунларини тўплаш, республикада қурилиш ишларини янада юксалтириш йўлларини белгилаш учун 13 февралда Ўзбекистон ССР Олий Советининг мажлислар залига тўпландилар.

Президиумда — Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг бюро аъзолари О. А. Алимов, Ё. С. Насриддинова, Ш. Р. Рашидов, социалистик мусобақа илғорлари, қурилиш ишининг новаторлари ўтирибдилар.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев бошлиқ КПСС Марказий Комитети Президиуми гулдурос қарсаклар билан фахрий президиумга сайланади.

Республика Қурилиш министри С. И. Иброҳимов доклад қилди.

Республикада капитал маблағ сарфлаш ҳажми 20 процентдан зиёд кўпайди, деди у. Жарқоқ-Тошкент газ қувурининг ва Жанубий Мирзачўл канали биринчи навбат қисмининг қурилиши ажойиб ғалаба бўлди. Министрлик пудрат ишлари йиллик планини 101 процент бажарди. Министрлик ташкилотлари 227 саноат, маданий-маиший ва бошқа объектларни қурдилар ва ишга туширдилар. 194 минг киловатт энергетика қувватлари, 362 километр электр линиялари, юзлаб километр газ қувурлари, водопровод ва канализация тармоқлари ишга туширилди. 19 минг ўринли мактаблар қурилди. Уй-жой қурилиши плани иш ҳажми жиҳатидан ошириб бажарилди, 1959 йилдагига нисбатан 72 минг квадрат-метр кўпроқ уй-жойлар фойдаланишга топширилди.

Айни вақтда, дейди докладчи, 1960 йилги якунлар ишимизда жиддий камчиликлар борлигини кўрсатиб турибди. 160, 167, 8, 163 қурилиш трестлари ва «Узбекшахтострой» йиллик планни бажармадилар. Қора металлургия, нефть, кимё саноати ва бинокорлик материаллари саноатининг энг муҳим объектларини қуриш ишлари жуда қониқарсиз олиб борилди.

Министрлик уй-жойларни фойдаланишга топшириш планини бажармади. 47 минг квадрат метр уй-жойлар кам берилди. Жумладан, Тошкент уй комбинати 36 уй ўрнига атиги 14 уй қуриб берди.

Бу йил Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги ташкилотлари давлат капитал маблағлари ҳисобига ўтган йилдагидан 19,4 процент кўпроқ ишларни бажаришлари лозим. 59 энг муҳим саноат объектларини, 20 та қуритиш-тозалаш цехларини, 44 та мактаб биносини, 24 та болалар боқчаси ва болалар ясլиларини ишга тушириш, 50 минг квартирага газ ўтказиш, 175 километр газ қувури ётқизиш, 75 корхонани газ билан ишлашга кўчириш, 619 километр электр линияси қуриш вазифаси олдимизда турибди. Министрлик бўйича уй-жойларни фойдаланишга топшириш плани 449 минг квадрат метрни ташкил этади.

Бинокорлар партия ва ҳукумат томонидан етти йилликнинг учинчи йилига қўйилган фахрли вазифаларни шараф билан бажариш учун ҳамма имкониятларга эга.

«Узбекгидроэнергострой» трестининг бошқарувчиси ўртоқ Фалалеев музокараларда биринчи бўлиб сўзга чиқади. Трест коллективи, дейди у, 1960 йил планини муддатидан 15 кун олдин бажарди.

Ҳозирги вақтда қурувчилар ва монтажчилар кўп минг кишилик коллективининг куч-ғайрати 1961 йил планини муваффақият билан бажариб, КПСС XXII съездини меҳнатда янги зафарлар билан кутиб олишга қаратилгандир.

— Тошкентдаги уй қуриш комбинатининг коллективи ўз ишида қатъий бурилиш ясашга эришмоқ учун бутун куч-ғайратини сарфламоқда,— деди комбинат мастери ўртоқ Аъзамова. Корхона янги йилни яхши бошлади. Панеллар тайёрлаш ва қурилиш ишлари плани ошириб бажарилмоқда. Ленинград бинокорларининг иш тажрибаларини ўрганиш қолоқликни тугатишга ёрдам берди.

Шунингдек докладни муҳокама қилишда «Алмалыксвинецстрой» трестининг бошқарувчиси ўртоқ **Тетевин**, 150-трестнинг бошқарувчиси ўртоқ **Урецкий**, 162-трестнинг бригада бошлиғи ўртоқ **Воҳидов**, «Главстройиндустрия»нинг бошлиғи ўртоқ **Ржевский** ва бошқалар ҳам қатнашдилар.

Кенгашда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ **Ш. Р. Рашидов** нутқ сўзлади.

Йиғилишда Қурилиш министрлиги коллективларининг янги мажбуриятлари ва ташкилий-техника тадбирлари плани қабул қилинди. Тожикистон ва Белоруссия қурувчилари билан мусобақа бошлашга қарор қилинди.

Кенгаш қатнашчилари КПСС Марказий Комитетига, СССР Министрлар Советига, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ва СССР Министрлар Советининг Раиси Никита Сергеевич Хрушчевга баланд руҳ билан табрикнома қабул қилдилар. (ЎзТАГ).

СССР медицина ходимлари орден ва медаллар билан мукофотланди

(БОШИ БИРИНЧИ БЕТДА)

11. **Жалилов** Халил Абдуллаевич — Ўзбекистон ССР Министрлар Совети маданият, маориф, социал таъминот ва соғлиқни сақлаш бўлими мудирининг ўринбосари.

12. **Егоров** Екатерина Осиповна — Куйбишев районидаги Роза Люксембург номли бирлашган болалар касалхонаси 14-поликлиникасининг участка медицина ҳамшираси.

13. **Зеленова** Августа Константиновна — Куйбишев районидаги 15-поликлиниканинг эпидемиолог врачи.

14. **Игнатович** Вера Ефимовна Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлиги медицина ҳамшираси.

15. **Эргашев** Илёс Эргашевич — медицина-санитария қисмининг бошлиғи.

16. **Каковкина** Зинаида Васильевна — Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлиги медицина бўлими стационарининг медицина ҳамшираси.

17. **Қосимов** Боқи Қосимович — Ленин районидаги Ташсовет номли 4-шаҳар касалхонасининг бош врачи.

18. **Қосимов** Карим Қосимович — 2-пойафзал фабрикаси медицина-санитария қисмининг бош врачи.

19. **Лавочник** Моисей Иосифович — Октябрь районидаги 1-шаҳар клиника касалхонаси бўлимининг мудири.

20. **Мартемъянова** Лидия Васильевна — Октябрь районидаги 1-клиника касалхонасининг бўлим мудири.

21. **Маҳамедов** Мажит — Калинин районидаги участка касалхонасининг бош врачи.

22. **Музаффарова** Зайнаб Гилямиевна — Тошкент тўқимачилик комбинати медицина-санитария қисмининг старший медицина ҳамшираси.

23. **Мунаварова** Ҳури Мунаваровна — Киров районидаги 2-шаҳар болалар юқумли касалликлар касалхонасининг бош врачи.

24. **Муратов** Сафа Иноятович — Октябрь район соғлиқни сақлаш бўлимининг мудири.

25. **Муҳамедов** Зуҳур Расулович — Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг инструктори.

26. **Муҳамедов** Ёқуб — гематология ва қон қуйиш илмий тадқиқот институтининг бўлим мудири.

27. **Огуз** Нелля Николаевна — Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги 1 Марказий касалхонаси бош врачининг ўринбосари.

28. **Панкратова** Антонина Павловна — область стационарининг терапевт врачи.

29. **Пономарева** Клавдия Николаевна — республика психиатрия касалхонасининг медицина ҳамшираси.

30. **Присяжнюк** Валентина Самуиловна — фтизиатр врач.

31. **Сидорова** Дарья Григорьевна — гарнизон поликлиникасининг медицина ҳамшираси.

32. **Старикова** Нина Николаевна — ҳарбий госпиталнинг ординатори.

33. **Таций** Зента Вильгельмовна — Тошкент аэропорти поликлиникасининг эпидемиолог-санитария врачи.

34. **Усманова** Матлуба — Калинин район соғлиқни сақлаш бўлимининг гинеколог врачи.

35. **Ҳусанова** Мария Исааковна — медицина ҳамшираси, Ўзбекистон травматология ва ортопедия илмий тадқиқот институти даволаш физкультураси инструктори.

36. **Шомуродова** Санталат — Октябрь районидаги 1-шаҳар юқумли касалликлар касалхонасининг ординатор врачи.

37. **Юсупова** Сайфура — 10-дорихонанинг ассистенти.

Халқаро аҳвол

Конакрида Совет-Гвинея дўстлигига бағишланган катта митинг

КОНАКРИ, 12 февраль. (ТАСС). Эрта билан Конакрида Совет-Гвинея дўстлигига бағишланган граждан митинги бўлди. Митингга 20 мингдан ортиқ киши тўпланди.

Байрамлардагидек безатилган трибуналарда — Гвинея ҳукуматининг, Гвинея демократик партияси сиёсий бюросининг аъзолари, депутатлар, меҳмонлар турибди. Соат 9-30 минутда СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев, Гвинея Республикасининг президенти Секу Туре, миллат мажлисининг раиси Сайфулай Диолло трибунага чиқадилар.

Майдонда тўпланган гвинеяликлар уларни гулдурос овация билан кутиб оладилар. Шундан кейин бошланган сукунат ичида Л. И. Брежнев мустамлакачилик қурбонлари ҳайкали ёнига гулчамбар қўяди.

Майдонда ёшларнинг ва Гвинея армияси ҳарбий қисмларининг паради бошланди. Йигит ва қизлар: «Яшасин Совет-Гвинея дўстлиги! Биз бутун дунёда тинчлик ва дўстлик тарафдоримиз! Жаҳонга — тинчлик! Биз Африка озодлиги ва бирлиги тарафдоримиз!» деб рус тилида ёзилган плакатни трибуна олдида кўтариб турадилар.

Параддан кейин бўлган митингда Секу Туре ва Л. И. Брежнев нутқ сўзладилар.

Сизнинг Гвинеяда бўлишингиз, деди Секу Туре Л. И. Брежневга мурожаат қилиб, ҳукуматингизнинг ташқи муносабатлар соҳасидаги принципларини амалга оширишдан иборатдир, бу принциплар СССРни инсоний ҳуқуқларимизнинг доимий ва изчил ҳимоячисига ҳамда барча мазлум халқларнинг табиий иттифоқчисига айлантирди.

Секу Туре айтдики, Н. С. Хрушчев жаҳондаги барча мазлум халқларнинг қизғин ва умумий интилишларини халқаро миқёсда баён этиб ҳали ҳам мустамлакачилик зулми остида эзилаётган халқларга дарҳол мустақиллик бериш ишини зўр мардлик, қатъият ва сабот билан ҳимоя қилди.

Секу Туре Гвинея халқи номидан айтдики, Гвинея ҳукумати ёппасига ва контроль остида қуролсизланиш сиёсатини ҳамма воситалар билан қўллаб-қувватлайди. Бу йўлдаги ҳаракатга Совет ҳукумати бошчилик қилмоқда. У айтдики Гвинея ҳукуматининг иқтисодий ва социал режимлари турлича бўлган мамлакатларнинг тинч-тотув яшашига қараши совет халқининг ва Совет ҳукуматининг қарашларига мос келади.

Гвинея халқи, деди Секу Туре, бугун Сизни қабул қилиши билан фахрланиб, ўзининг реал ва чуқур дўстлигини намойиш қилади, бу дўстликнинг самимийлигини Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи халқларига билдиришингизни Сиздан сўрайди.

Л. И. Брежнев митинг қатнашчиларини бутун Совет халқи, Совет ҳукумати номидан ва шахсан ўз номидан табриклаб бундай деди:

Гвинея халқининг улкан дўсти, СССР Министрлар Совети Раиси Никита Сергеевич Хрушчевнинг қизғин саломини алоҳида мамнуният билан сизга топшираман. Никита Сергеевич Хрушчев сизларга шуни айтишни сўрадики, Совет Иттифоқи озод Гвинеяни, ўз озодлиги ва мустақиллиги учун курашаётган ҳамма халқларни ҳамиша ёқлаб келди ва бундан буён ҳам ёқлайди.

Совет-Гвинея дўстлигининг мустаҳкамлиги, деб таъкидлади Л. И. Брежнев, мустамлакачиликка қарши кураш масалаларида ва халқаро сиёсат соҳасидаги кўпгина бошқа катта масалаларда қарашларнинг бирлигига асосланган. Биз янги жаҳон урушининг олдини олиш ва тинчликни мустаҳкамлаш йўлида биргаликда кураш олиб бормоқдамиз.

Империализмга ва мустамлакачиликка қарши, бутун дунёда тинчлик учун курашда, деди пировардида Л. И. Брежнев, Совет Иттифоқи ва Гвинея Республикаси жаҳондаги барча тинчликсевар кучлар билан бир сафда бормоқдалар. Халқларимизнинг дўстлиги олижаноб мақсадларга асосланган. Ана шу дўстликнинг муқаддас алангаси ва унинг олижаноб мақсадлари иккала мамлакатимиз кишиларининг қалбини иситсин, тинчлик ва халқлар ўртасида дўстлик учун курашда уларни янада кўпроқ жипслаштирсин.

Секу Туре ва Л. И. Брежневнинг нутқлари гулдурос қарсаклар билан бир неча марта бўлиниб турди. Президент Секу Туре СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежневни «Мустақиллик учун курашувчи» ордени билан мукофотлади.

Мен деди Л. И. Брежнев, бу мукофотни халқларимиз ўртасидаги дўстлик символи деб қабул қиламан. Бу мукофот — сизнинг халқингиз томонидан бизнинг халқимизнинг Н. С. Хрушчев бошлиқ Совет ҳукуматининг тинчлик учун ва шармандали мустамлакачилик системасини тугатиш учун курашдаги фаолиятига берилган баҳодир. Сизнинг ана шу яхши туйғуларингизни мен совет халқига топшираман. Юксак мукофот учун ташаккур.

Гвинея ҳукуматининг норозилиги

КОНАКРИ, 12 февраль. (ТАСС). Гвинея Республикаси ҳукумати СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев тушган «Ильюшин-18» самолетига француз ҳарбий самолетининг ҳужум қилиши муносабати билан Францияга норозилик билдирди.

Гвинея Республикаси ҳукумати, дейилади бу норозиликда, Гвинея Республикасига дўстлик визити билан бораётган СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев тушган «Ильюшин-18» самолетига француз мустамлакачи армиясининг ҳарбий самолети ҳужум қилгани ҳақидаги хабарни эшитиб қаттиқ ғазабланди ва бундай ножўя ҳаракатга қарши қатъий норозилик билдиради. Бу ҳаракат Франция ҳукуматининг — халқаро кескинликнинг ҳар қандай юмшатилишига, ҳамкорлик ва тинч-тотув яшаш сиёсатига ҳамиша душманлик билан қараётганлигини яна бир марта исботлайди.

Бу ақлсизлик ҳаракати, деб таъкидланади норозиликда, Совет Иттифоқига қарши ва Гвинея Республикасига қарши қаратилган, чунки СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев Гвинея Республикасининг ҳурматли меҳмонидир. Бундай ҳаракат Африка халқлари билан жаҳондаги бошқа халқлар ўртасида тенг ҳуқуқлилик ва уларнинг суверенитетини ҳурмат қилиш асосидаги муносабатларнинг ривожланиб бориши мустамлакачи ва империалистик давлатларни саросимага тушириб қўяётганлигидан далолат беради.

Агар етказилган зарар қопланмаса ва душманлик руҳидаги бу қўпол ҳаракат айбдорлари жазоланмаса, у ҳолда, Гвинея Республикаси ҳукумати Франция ҳукумати билан ўз муносабатлари соҳасида ҳамма хулосаларни чиқаради, дейилади норозиликда.

Мустамлакачиларнинг қонли жинояти

Лумумба ўлдирилди

ПАРИЖ, 13 февраль. (ТАСС). Телеграф қайғули хабар келтирди — Бельгия мустамлакачиларининг агентлари Конго Республикасининг бош министри Патрис Лумумбани ўлдирдилар.

Франс Пресс агентлигининг Элизабетвилдаги мухбирининг хабар қилишича, Катанга қўғирчоқ «ҳукуматининг» ички ишлар «министри» Мунонго бугун матбуот конференциясида сўзга чиқиб, Патрис Лумумба, мудофаа министри ва ёшлар ҳамда спорт ишлари министри Морис Мполо ва Конго сенатининг раиси Жозоф Окито Катанга вилоятидаги кичик қишлоқлардан бирида ўлдирилганлигини айтган.

Мунонго уларни гўё қишлоқ аҳолиси ўлдирганлигини айтган, лекин қайси қишлоқ аҳолиси эканлигини айтишдан бош тортган ва бу қишлоққа 8 минг доллар миқдорида мукофот берилишини билдирган. Катанга «ҳукумати» Лумумба ва унинг икки ўртоғининг боши учун ана шу мукофотни беришни ваъда қилган эди. Мунонгонинг сўзларига қараганда, Лумумба, Мполо ва Окитонинг жасадлари Чомбе «ҳукуматининг» уч министри томонидан танилган ва шошилинч равишда кўмиб қўйилган. Кўп одам йиғилмаслиги учун уларнинг кўмилган жойи хабар қилинмайди.

Мунонго ўзи учун «Лумумбанинг ўлими кутилмаган воқеа эмаслигини» сурбетларча айтди. Афтидан, Конго халқи миллий қаҳрамонидан ўч олишда шахсан бошчилик қилган бу жаллод ўзининг ана шу сўзи билан Лумумба ва унинг ўртоқларининг «қочганлиги» ҳақидаги ҳамма гап-сўзлар Лумумбани ўлдириш мақсадида қилинган ҳаракат эканлигини яққол тасдиқлади.

Патрис Лумумба, Морис Мполо ва Жозеф Окитонинг ўлдирилиши Чомбе, Мобуту-Касавубу тўдаси, Бельгия ҳукумати ва Бельгия монополиялари ўртасида олдиндан келишиб олинган режа асосида амалга оширилди. Мали президенти Модибо Кейта яқинда берган баёнотида Франция собиқ Конгосининг президенти Фюльбер Юлу январь ойининг бошларидаёқ Мобутучи «бош комиссарлар» кенгаши раиси билан Франция ҳамкорлигининг бош секретари Фоккарт ўртасидаги учрашувни уюштирганлиги ҳақида огоҳлантирган эди. Фоккарт орқали, деди Модибо Кейта, «Бомбоко Спаак билан «Компани женерал дю Конго» компаниясининг делегацияси билан ва Ротшильд билан алоқа ўрнатди. Бельгияликлар ва Конгодаги ана шу халқаро компаниянинг бошқа акционерлари Касабланкада қабул қилинган резолюциялардан кейин Лумумба проблемасини Конго бош министрини ўлдириш йўли билан абадий ҳал қилишга қарор қилдилар».

Мустамлакачилар томонидан ишлаб чиқилган планда, деб кўрсатиб ўтди сўнгра Кейта, Брюссельдан ҳақ олган ёлланма қотилларга ўзларининг қонли жиноятларини амалга оширмоқ учун Лумумбанинг иккинчи марта қочишини уюштириш кўзда тутилган эди.

Бош министр Патрис Лумумбадан қонли ўч олинганлиги мустамлакачилар Конгодаги ўз имтиёзларини сақлаб қолиш мақсадида ҳар қандай жиноий ишлар қилишга тайёр эканликларидан далолат беради. Лекин уларнинг ҳамма ниятлари беҳуда кетади. Патрис Лумумбанинг ўлими Конго халқининг ўз озодлиги ва мустақиллиги йўлидаги тобора авж олаётган курашини тўхтатмайди, балки, аксинча, бу курашни кучайтиради.

Телевизор экранида

14 ФЕВРАЛДА

19.00. «Звездочка» телевизион журнали (октябрятлар учун).

19.35. Совет Армияси жангчилари учун «Сўнмас у кунлар шуҳрати» деган эшиттириш.

19.55. Сўнгги ахборот.

20.15. «Сўз — қишлоқ хўжалик илғорларига».

20.30. «Халқ усталарининг санъати» — илмий-оммабоп фильм.

20.50. Хитой шеърлари ва қўшиқлари.

21.10. «Олекса Довбуш — киноповесть.

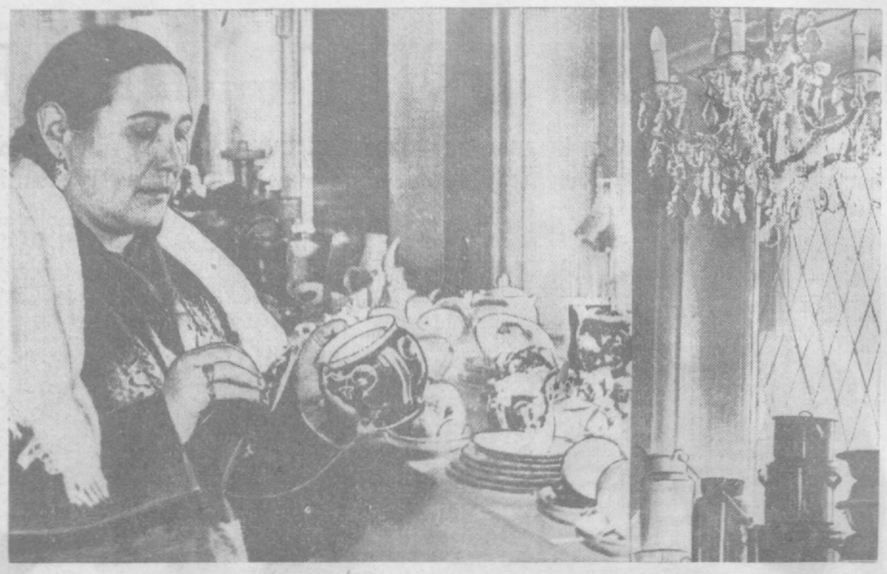

Суратда: темир йўлчилар маданият саройида ташкил этилган саноат моллари виставкасида.

А. Абалян фотоси.

Фан кўзгусида: Эртага қуёш тутилади

Одатда, осмонда булут бўлмаса, Қуёш ҳаммаёқни ёритиб туради. Ёки аксинча, ҳавога булут чиқса, Қуёш кўринмай қолади. Аммо шундай ҳоллар ҳам бўладики, кундузи ҳаво очиқ бўла туриб, теварак-атроф хиралашади ва қоронғилик чўка бошлайди. Худди шу вақтда Қуёшга қаралса, унинг бир томони қорайиб қолганлигини пайқаш мумкин. Аста-секин қуёшнинг ҳамма томони қопқора бўлади ва қора доира атрофида Қуёш тожи кўзга ташланади. Осмонда юлдузлар ҳам кўринади. Атрофдаги манзара кеч кираётгандек ғира-шира пайтга ўхшайди. Бу ҳодиса қисқа вақт, яъни бир-икки минут давом этади. Кейин Қуёшнинг ғарб томони очилиб, унинг тожи йўқолади, осмондаги юлдузлар кўринмай қолади. Биз тасвирлаган бу ҳодиса Қуёшнинг тўла тутилишидир.

Қадим замонларда кишилар Қуёш ва Ой тутилишининг сабабларини билмаганлар. Шунинг учун бу ҳодисаларни ғайри табиий нарса деб ўйлаганлар. Улар Қуёш ва Ойнинг тутилиши кишиларнинг гуноҳи кўпайиб кетганда худонинг амри билан содир бўлади деб тушунганлар. Кўп халқлар эса бу ҳодиса рўй бераётганда Қуёшни даҳшатли маҳлуқлар ўғирлаётир деб ноғора, қозон, жом ва шунга ўхшаш нарсаларни чалганлар. Уларнинг тушунчасига кўра, тақир-туқур овозлар бу маҳлуқларни қўрқитиб юборар эмиш.

Ҳозирги замон фани ва техникаси катта ютуқларга эришди. Совет олимлари Қуёш ва Ой тутилиши сабабларини аниқлаш уёқда турсин, ернинг сунъий йўлдошларини фазога парвоз қилдирдилар. Ойга вимпел юборилди. Ҳатто ичига ҳайвонлар солинган космик кемалар фазога учирилди.

Астрономия фани Қуёш тутилиши ҳодисасининг қаерда, қачон ва қай тарзда содир бўлишини анча олдиндан айтиб бера олади. Демак, Қуёш тутилиши ҳодисасида ҳеч қандай мўъжиза, илоҳийлик ва ғайритабиийлик йўқ, албатта.

Қуёш ва Ой тутилишини олдиндан айтиб бериш учун қилинадиган ҳисобларнинг янги методлари ишлаб чиқилган. Бу методларга асосланиб. Пулково астрономия обсерваториясининг директори, СССР Фанлар академиясининг корреспондент аъзоси, профессор А. Михайлов раҳбарлигида бир қанча тутилишлар ҳисоблаб чиқилган. Шу жумладан, 1961 йилнинг 15 февралида содир бўладиган Қуёш тутилиши ҳам аниқланди.

Қуёш тўла тутилган вақтда Ойнинг ер юзига тушиб турган соясининг кенглиги 300 километрга яқин бўлади. Ер сатҳига тушган соя Ер ўз ўқи атрофида айланаётган томонга қараб секундига бир километрга яқин тезликда ҳаракат қилади.

Маълумки, Ернинг экваторга яқин нуқталари секундига 465 метр тезлик билан айланади. Бошқа жойларда бу тезлик анча кам бўлади. Шунинг учун Ойнинг сояси Ер нуқталарини қувиб ўтиб боради. Шу сабабли тўла тутилиш ернинг ғарб томонидан бошланиб, шарқ томонига қараб силжиб кетаверади. Экваторга яқин жойларда тўла тутилиш умуман 7 минуту 40 секунддан, Ўрта Осиё республикаларида эса 6 минуту 30 секунддан ортмайди. Кўпинча Қуёшнинг тўла тутилиши анча қисқа вақт давом этади.

Қуёшнинг қисман тутилиши тўла тутилиш бўлган ҳолларда ҳам рўй бериши мумкин. Қисман тутилиш Ойнинг ярим сояси тушган жойларда бўлади. Қуёш гардишининг ҳаммаси эмас, балки маълум бир бўлаги тўсилади.

Агар Ой орбитаси текислиги ер орбитаси текислиги билан устма-уст тушганда эди, у ҳолда ҳар янгиой даврида Қуёш тутилиши, ҳар тўлиной вақтида Ой тутилишини кузатиш мумкин бўларди. Бундай бўлмаслигига сабаб, Ер ва Ойнинг орбита текисликлари ўзаро бурчак ташкил қилиб жойлашганидадир.

Илмий-тадқиқотлар шуни кўрсатдики, бир йилда кўпи билан 4-5 марта Қуёш, 2-3 марта Ой тутилиши мумкин. Қуёш тутилиши Ой тутилишига нисбатан кўпроқ содир бўлсада, биз Ой тутилишини кўпроқ кузатамиз. Бунинг сабаби шуки, Қуёш тутилиши Ер юзининг жуда оз қисмида кўринади. Ой тутилиши эса бир вақтнинг ўзида Ой томонга қараган Ер ярим шарининг ҳамма жойида кўринади.

Қуёш тутилишини кузатиш фан учун жуда катта аҳамиятга эга. Қуёш тутилган пайтда Ер ва Ойнинг ҳаракатларини ўрганиш, Ер материклари ўртасидаги масофани аниқ ўлчаш ва шунга ўхшаш кўп илмий масалаларни ҳал қилиш мумкин.

Шу йилнинг 15 февралида содир бўладиган Қуёш тутилиши СССР территориясининг кўп қисмида кўринади. Тўла тутилиш асосан Ростов, Сталинград, Саратов, Куйбишев областларида, Бошқирдистон АССР ва Шимолий Сибирда кузатилади. Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон территорияларида Қуёшнинг қисман тутилиши рўй беради. Масалан, Термиз шаҳрида тутилишнинг энг катта фазаси 0,61. Нукус шаҳрида эса 0,79 бўлади. Қуёш тутилиши дастлаб ғарбий районларда бошланади ва олдин тамом бўлади. Сўнгра эса шарқий районларда бошланиб, кейинроқ тамом бўлади. Чунончи, тутилиш Нукусда Тошкент вақти билан соат 13-у 31 минутда бошланиб, соат 16-ю 5 минутда тугайди. Тошкентда эса тутилиш (бу ерда тутилишнинг энг катта фазаси 0,67 бўлади) соат 13-у 50 минутда бошланади ва 16-ю 15 минутда тугайди.

Қуёш тутилишини оддий кўз билан эмас, балки дудлаб қорайтирилган ойна орқали кузатиш керак. Шунингдек, оддий фотопластинкани ёруғ жойда очиб, кейин уни проявитель ва фиксажда ишлаб, у орқали ҳам кўриш мумкин. Яшил ва қизил рангли ойналарни бирлаштириб, улар орқали қаралса ҳам бўлади.

А. ҚОДИРОВ,
Тошкент астрономик обсерваториясининг илмий ходими.

Тошкентнинг театр майдонида Ҳамза Ҳакимзода Ниёзийнинг 70 йиллик юбилейи муносабати билан китоб ярмаркаси очилганлиги газетамизнинг ўтган сонида хабар қилинган эди. Суратда: китобхонлар ярмаркадан севимли ёзувчи асарларини сотиб олмоқдалар.

А. Абалян фотоси.

Тошкент янгиликлари

Юбилей операси

Ҳамза Ҳакимзода Ниёзийнинг 70 йиллик юбилейи тантаналарига Алишер Навоий номли ўзбек академик опера ва балет театрининг ижодий коллективи «Ҳамза» операсини совға қилди. 12 февралда янги операнинг премьераси бўлди. Операнинг либреттосини Комил Яшин ёзган, унга композитор Собир Бобоев музика яратган. Асардаги бош ролларни ўзбек опера саҳнасининг етакчи артистлари ижро этдилар. Ўзбекистон ССР халқ артисти Карим Зокиров революцион шоир, биринчи ўзбек композитори образини яратди. Юбилей операси премьерасида СССР халқ артистлари Ҳалима Носирова (Саодат), Саодат Қобулова (Санобар), артист Эргаш Йўлдошев (Алижон), ЎзССРда хизмат кўрсатган артист Асад Азимов (Назирий) ва ЎзССР халқ артисти Галия Измайлова қатнашдилар.

САНОАТ МОЛЛАРИ ВИСТАВКАСИ

Ўзбекистон ССР Савдо министрлиги Тошкент темирйўлчилар маданият саройининг залларида саноат ва хўжалик моллари виставкаси ташкил қилди. Бу тадбир республика савдо ташкилотлари ишини янада яхшилашга қаратилган.

Бу ерда намойиш қилинаётган моллар мамлакатимиз корхоналарида ҳамда Хитой Халқ Республикаси, Руминия, Чехословакия, Германия Демократик Республикаси ва бошқа мамлакатларда ишлаб чиқарилган.

Виставкага холодильник ва тикув машиналарининг жуда кўп янги хиллари, бежирим мебель, радиоприёмник, телевизор, кимёвий бўёқлар, спорт, музика товарлари, чинни идишлар қўйилган. Бу ерда ҳаммаси бўлиб 200 миллион сўмлик хилма-хил буюмлар кўрсатилаётир.

Виставкани савдо ташкилотлари вакиллари қизиқиб кўздан кечирмоқдалар. Бекобод, Янгийўл шаҳарлари, Самарқанд, Бухоро, Хоразм областлари савдо ташкилотларининг вакиллари бу ерга қўйилган моллардан халқ эҳтиёжи ва талабига мувофиқ бўлганини танлаб тегишли ташкилотлар билан шартнома тузаётирлар.

Виставка 16 февралгача давом этади.

Кинолекторийда планетарий

Сиёсий ва илмий билимларни тарқатувчи жамиятнинг Тошкент шаҳар бўлими кинолекторийсида мактаб ўқувчилари ва ёшлар учун кичик планетарий ташкил қилинди. Ўтган якшанба куни планетарий ўз ишини бошлади. Планетарийда махсус аппаратлар ёрдамида сунъий осмон, ундаги сайёралар намойиш қилинади. Бу ерда болалар астрономия ва астронавтикадан кенг маълумот оладилар.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси астрономия обсерваториясининг илмий ходимлари ёшларга Ер, Қуёш ва унинг ҳаракати, Қуёш ва Ойнинг тутилиши, осмон жисмлари ҳамда уларга учиш, Ернинг сунъий йўлдошлари ҳақида лекциялар ўқийдилар.

Планетарийда машғулотлар душанба кунларидан ташқари ҳар куни олиб борилади. Пойтахтимиз мактаблари ўқувчилари кичик планетарийга коллектив равишда келмоқдалар.

Қишлоқ болаларининг севган жойи

Калинин районидаги болалар кутубхонаси 16 мингдан ортиқ китоб фондига эга. Бу ер қишлоқ болаларининг севимли жойига айланиб қолган. Кутубхонанинг 1250 га яқин доимий китобхони бор.

Мактаб ўқувчилари орасида китоб пропагандасини яхшилаш ва кутубхона аъзолари сонини кўпайтириш мақсадида тез-тез китобхонлар конференцияси, тематик кечалар ва бошка оммавий тадбирлар ўтказилиб туради. Январь ойининг ўзида актив китобхонлар ёрдамида уч марта китобхонлар конференцияси бўлиб ўтди. Ўзбек совет адабиётининг асосчиси Ҳамзанинг 70 йиллик юбилейи муносабати билан ўтказилган «Ҳамза — севимли халқ шоири ва драматурги» деган темадаги адабий кеча ўқувчиларда яхши таассурот қолдирди. Бу адабий кечага 24, 25, 26 ва 27-мактабларнинг ўқувчилари қатнашдилар.

Бундан ташқари, кутубхонанинг ўқув залида турли темаларга бағишланган китоб виставкалари доим ташкил этилиб туради. Болаларга атаб рус ва ўзбек ёзувчилари яратган асарлар юзасидан қисқача аннотация каталоглари тузиб чиқилган. Бу аннотацияларга ҳар бир асарнинг қисқача мазмуни ёзиб қўйилган.

Кутубхонада ўтказилаётган ана шу хилдаги тадбирлар ёш китобхонлар орасида китобга бўлган муҳаббатни оширмоқда.

О. УБАЙДИЛЛАЕВ.

Редактор З. И. ЕСЕНБОЕВ.

Тошкентнинг томоша залларида

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 14/II да **Майсаранинг иши.** СССР халқ артисти **Ҳалима Носирова**, Ўзбекистон ССР халқ артистлари **Карим Зокиров, Саттор Ярашев,** Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Нонла Ҳошимова, Жамол Низомхўжаевлар** қатнашади, 15/II да **Дилором.** (12/II га сотиб олинган билетлар ярайди).

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 14/II да **Бой ила хизматчи,** 15/II да **Олма гуллаганда.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 15/II да **Ошиқ Ғариб.**

КИНО

Ҳамза (янги бадиий фильм) — НАВОИЙ номли (ўзбек тилида, кундуз ва кечқурун).

Тўрт йўл — «ВАТАН», «ИСКРА», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН», (кундуз ва кечқурун).

«Кобра» операцияси — «МИР», «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Самолёт соат 9 да жўнайди — «ВАТАН» (кеч соат 5 да).

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

15, 16 февралда

Ўзбекистон ССР халқ артисти

КОМИЛЖОН ОТАНИЁЗОВНИНГ

ижодий кечалари

Кечада: Ўзбекистон ССР халқ артисти **Шаҳодат Раҳимова,** Ўзбекистон ССР халқ артистлари **Қундуз Миркаримова, Эргаш Шукруллаев, Карим Алиев,** филармония солистлари **Раҳима Ҳакимова, Вилоят Оқилова, Неъмат Қулабдуллаев, Тоштемир Шарипов, Фозил Харротов, Раббим Ҳамдамов, Ғафур Иноғомов** ва бошқалар қатнашади.

Концерт кеч соат 7 яримда бошланади. Билетлар сотилмоқда.

17 февралда

«БАҲОР» ХАЛҚ РАҚС АНСАМБЛИНИНГ КОНЦЕРТИ

СССР халқ артисти, Сталин мукофоти лауреати **Мукаррама Турғунбоева,** Жаҳон фестиваллари лауреатлари **Раъно Низомова, Тамара Юнусова, Валентина Романова, Қаҳрамон Дадаевлар** қатнашади.

Концерт кеч соат 7 яримда бошланади. Билетлар сотилмоқда.

Сув хўжалиги министрлигининг
ИРРИГАЦИЯ ПРИБОРСОЗЛИГИ ЗАВОДИГА
инженерлар: технологлар, электриклар, чертёжник (техник), слесарлар, инструментчи слесарлар, токарлар, фрезерчилар

керак

Бектемир посёлкасида кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин (17-автобуснинг «47-автобаза» остановкаси).

Аэроплан проезд, 1-тупик, 23-уйда турувчи **Шорасул Шоабдукаримов**нинг Большевик кўча, Эркин проезд, 12-уйда турувчи Ҳожиниса Зуфарова (Шоабдукаримова)дан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади

М. Горький кўчаси, 3-тупик, 16-уйда турувчи **Марзия Пўлатова**нинг Исмоил Пўлатовдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент область судида кўрилади.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси.

Р. 09028. Нашр. В 1532.